

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:

Egyenlőre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő

MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körút 65. szám

Megjelenik mindennap, hétfőn és Dnnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, június 3-án.

152. szám.

Penelope vászna.

Belügyminiszteri engedéllyel nevet lehet magyarosítani és nemzedékeket németesíteni Magyarországon. Belügyminiszteri engedéllyel ez idő szerint ebben az országban hét német szintársulat hirdeti az ígét, terjeszti a civilizációt. — Ehhez hasonló dolgot Magyarországon kívül a világ egy más országa sem mutathat föl. Tudjuk, hogy „művész hazája széles e világ” s hogy a művészet kozmopolita; de más országokban az idegen művészet csak vendég, hol kedves, hol csupán megtűrt, míg nálunk otthon van, jogokat követel és jogokat kap. E szempontból mi még mindig ott vagyunk, ahol másutt a múlt század derekán voltak. A rokoko századában ugyanis, mindenütt Európaszerte az a két nemzet uralkodott a művészetben, amely a modern szinpad művészetet megteremtette és divatba hozta: az olasz és a francia. Mellettük a hazai művészet jobbágyállapotban sinylett és robotolt. Legtovább ez az állapot Oroszországban bírta magát föntartani, szinte a jelen század derekáig. Mi teltettünk Oroszországban, nálunk megvan maig és megleszen...? Oroszországban azonban az olasz és a francia szinpad mintái impulzust adtak az orosz talentum és temperamentum teljes kifejtésére és ebben már nagyon mögötte maradtunk Oroszországnak. Németország is kiküszöbölte az olasz és a francia szinpadot, amely nála is uralkodott a múlt században, holott

nem pótolhatta valami jeles hazáival. A német színészet, ide nem számítva az osztrákot és pedig leginkább a bécsit, a nemzetek sorában leghátul ballag és nem tartalmasabb, nem is individuálisabb a balkáni kis nemzetek művészeténél. A németországi szinpadok e sarjakat ma is olyanformán ujonczozzák, ahogy a török állam ujonczozta hadvezéreit és politikusait a XVI. században: renegátokból; azaz: Európa összes művésztörzse és hajlandósága nemzeteiből.

Mi tehát a XIX. század alkonyán ott vagyunk, ahol ezelőtt egy századdal és ahol Európa ezelőtt másfél századdal állott. Az első magyar szintársulat, amelynek századik születésnapját nemrégün ünnepeltük, az ádázabb tusát nem a nemzet közönyével, de a német szinpad versenyével vívta. Sajátságos, hogy amikor a német szinpad a maga szülőföldén jobbágy volt, nálunk ur lehetett. Még sajátságosabb, hogy akkor is élvezte a hivatalos pártfogást, amikor a magyar nemcsak nem számíthatott a kormány támogatására, de mindenütt szemközt, ellenséges állásban találkozott vele. És ezen a téren még mindig nem szakítottunk annyira a múlt század hagyományaival, amennyire általában hiszik. Épen most két hírt olvastunk a lapokban, amelyeket sehogy sem tudunk összeegyeztetni — Az egyik hír azt újságolja, hogy a belügyminiszter rendezte a vidéki magyar színészetét; közzétette a rendezés részletes tervét is, amely ha nem is tökéletes munka, mégis többre érdemes an-

nál, hogy csak úgy melesleg, egyebekről is szólván, pálczát törjünk fölötte. A másik hír azt mondja, hogy ugyan csak a belügyminiszter, tehát: bonyhádi Perczel Dezső, aki rendezni akarja a vidéki magyar színészet kérdését anyagi és erkölcsi értelemben, aki nemzeti operával szándékozik megajándékozni a vidéket, amivel a főváros sem épen dicsekedhetik: a Magyarországon működő öt német szinpadot megszorította hétére; koncessziót adván két német színészdirektornak, hogy játszhasson Pozsonyban és Sopronban.

Penelopénak, aki nappal szőtt, éjszaka bontott, a híres vászna nem volt problematikusabb vállalkozás a belügyminiszter ur szándokánál. Hát mi komolyan vesszük, hogy a belügyminiszter ur rendezni akarja a vidéki magyar színészet immár elposványosodott ügyét, hogy őszintén elakarja látni a vidéki magyar színész existenciáját, anyagi és erkölcsi téren egyaránt, a szoliditás és a megbízhatóság biztosítékaival. A belügyminiszter ur arról nem tehet, hogy ebben a szándékában a beamter-ösztön és hajlam a szövétneke, amikor beamterek instruálják, akiknek hiszekegyük, hogy csak a beamter üdvözül; vagy ha az üdvösség kiapadhatatlannak hirdetett forrásából jut másnak is, a beamternek akkor is elsőbbségre van jussa. Amint a belügyminiszter szóban forgó tervezetében a művészetet kontemplálja, az lehetne igen jól ellenőrzött, fölül-, alul- és körülvizsgált valami; művészet aligha. A hozzá-nemértés azonban nem dönti

Valér a földbe megy.

Ezt az időjárást, ami a mostani, igazság szerint nem úgy hívják, hogy szép idő, hogy pompás idő, hogy kitünő idő, mert az idő ezen járása egyszerűen csak kincses időnek nevezetik. Valóban az is. Ez az az idő, amidőn a halászhok nagyobbodásának zaját éjszaka meg bírja hallgatni, aki ért hozzá. Minden növekszik ilyenkor, ami csak növekedik. Így, tisztem azt, a paprika is most van leginkább abban a korban, amidőn kedvét kell neki keresni. Ez a kapálásban nyilvánul. Ha a paprikát jól körülkapálják, de közben óvják is, hogy a kapavassal meg ne vágassék, az olyan valami viruló szép kisdud növény lesz, hogy gyönyörűség nézni még annak is, akinek semmi köze sincs hozzá. E kicsi szelid bokor ekkor kezdi teremni az ő nagy gyümölcseit, amelyek oly mérgesek, oly formátlanok s mégis annyira kedvesek, hogy például most harmadéve is százhatvan forint volt belőle egy mázsa.

E nagy árnak oka az, hogy a vele való bánáshoz különös hozzáértés kívánatik, azonfölül elsősorban mi urunk és istanánk segédleme, hogy nekivaló időt adjon. Most adott, nem lehet panasz az égbetiek ellen, mert ez, bárki bármit beszéljen, kincses idő.

Istentől itt már a paprika részére kívánni mit sem lehet, hanem igenis a paprika kívánja az emberek részéről a kapát. Ép ezen alapon indul ki a tanyából korán reggel a fiatal Toponárszky Gergely feleségestől, menvén a földbe, hogy azt jól megkapálják, mert ritkaság az, hogy munkátlanonkon isten áldása legyen. Ép csak tavalyi házások ők, a fiatal gazda-pár, a felesége, bizonyos Bánhidy Valér csak most számolt 21 esztendőjét. Szép asszony, régi jó magyar-fajta, bár az ember sem kivétel, bár mindenki tudja, akinek esze van, hogy ő rácz származású. Tiszapartiak ők ugyanis és a Tisza tulsó partját már a ráczok lakják. Régi időben sok rácz származott át onnan (csak egy ladik-utba került), bérteni való földet keresvén. Ezeket meg is találták s itt ragadtak, mert ragaszt a föld nagyon s ama időkben még nem voltak hitbéli villongások. Lám, ha a Tisza árad, egyformán önt el ráczot és magyart, valamint a jégeső sem tesz különben. Így apránként elmagyarosodtak, összekeveredtek s csak a név mutatja még a régi időket, természetesen az is a maga módja szerint, mert kidobják belőle a sok kemény betűt és Toponárszkyból Toponászki lesz, mint a Benkovszkyból Benkóczy.

Igy megy hát a fiatal gazda a földre az

asszonnyal csak úgy könnyeden, mert nem messze van az s délre hazatérnek. Csak két kapát visznek s a vizes korsót mázatlan cserépből, amelyben olyan hús marad a víz, mintha piricében állna. Megállnak a föld szélén, tekintetükkel végigfutják a paprikabokrokat, azután egymásra néznek szótalan boldogsággal. A szerelmetesség is szebb így, májusi munkában a gyönyörű termés előtt.

— Jaj de szép — szól az ember.

Az asszony bólint rá s felelni akarna valamit, de im hirtelen megdöbben. Reszketés fut rajta végig és elhalványodik.

— Nézze csak kend, kilelt a hideg.

Rázni is kezdi azonnal s az ember sietve borítja vállaira a kabátját.

— Eredj csak, eredj haza, fiam, aztán pihenj le — biztatja.

— De hátha elhagy — véli az asszony dideregve. — Hisz kapálni kellene.

Hát várnak egy kicsit, de Valért egyre jobban előfogja a fázás. Csak jobb lesz ezzel hazamenni. Fogja is az egyik kapát, hogy majd azt is hazaviszi s megindul. Az ember pedig most már szomorúan fog a dologba. Néhány paprikátövet megkapál, mikor a szívébe üt a sejtés s gyorsan megfordulván, Valér után tekint. És látja, hogy épen abban a pillanatban

meg egymagában még sem a jóhiszeműséget, sem az őszinte szándékot. De ha a belügyminiszter maga hivatalos hatáskörében gondoskodik konkurrencziáról, úgy a szándék gyanúsítására van valamelyes alap. Mert tessék elhinni, a vidéki magyar színészek nem a sok kenyér ártott meg, de a kevés s ha még abból is elveszünk, megköszöni alásan ügyének rendezését, de inkább megmarad az ősi rendezetlenségben. A miniszter ur a rendezést azzal kezdi, hogy elveszi csaknem egészen a vidéki magyar színésztől Pozsonyt és Sopront, amely két város pedig, hogy műnyelven beszéljünk, nem a két legrosszabb állomás.

Sőt azonfelül épen Sopron és Pozsony, ahol a magyarosodás olyan szépen megindult, az a két pont, ahova a német színészetet nem czélszerű beereszteni, mert mind a két város azon az uton van már, hogy a magyarral is beérné — s hogy a német színház visszafejlődést okozhat.

Vagy a belügyminiszter ur nem veszi komolyan a báró Bánffy Dezső programját, melynek az egész ország tapsolt — hogy ő sovínista? Hogy a nemzeti erősödés érdekeinek mindent kész alárendelni — ami, nem tagadjuk, mutatkozik is a kormány működésében az államélet minden ágazatában.

De épen mert ilyen igazi magyar a Bánffy-kabinet belügyi politikája, azért szokik erősen szembe egy ilyen lapsus. S még hozzá épen egyidejűleg mikor a magyar színészetet rendezik.

Csak nem úgy rendezik, hogy fölcsereleik a némettel?

A félbenmaradt püspök

Liguri szent Alfonz úgy vélekedik, hogy az utolsó kenetnek akkor is van foganatja, ha a beteg nincs halálos veszedelemben. A mi klerikális és félklerikális lapjaink, kik a mezitlábos barátok reformja óta, úgy látszik, szintén szigorubb egyházi fegyelemre szorítottak,

szintén megfordult maga körül egyet a haladó asszony, aztán mint akit a villám leütött, végigcsúsz az uton, a kapa pedig a válláról messze elröpül. Minden munkát ott hagy a látványra az ember és szalad arrafelé azzal a nehézkes futással, melynek oka a súlyos csizmákban keresendő.

— Valér! — kiáltja. — Valér!

— Hát ha itéletnapig kiabálod is, szegény ember, hogy Valér! ezt ugyan többé föl nem költöd. Ez meg van halva tökéletesen, mert szél érte. Furcsa az és lelkebe vágó dolog, ha az ember halottját az országut porában siratja zokogva, már pedig ez itt így van, mert Gergely ott térdel, forgatja, tépdési kebléről a ruhát és ajkán keresztül igyekszik bele életet lehelni. Nem lehet az, hogy meghalt, hisz még meleg. Az ám, de e meleg is hagyogtatja el apránként s nincs más mit tenni, mint fölvenni a porból a holtat s vinni a tanya-ház felé. S ott ismét a nagy szomorúságok, az öregek sikoltása, a kis hároméves leány sirása, de ezekkel ne is szakgassunk senki szívét, elég, ha az övéket szakgatta. Mert nem erről van itt most szó, hanem másról van szó. Ugyanis már fölállították a ravatalt, a sima ágyra tették a halottat, gyertya is égett a fejénél, míg a szomszéd Rózsa Mihály sietve hajtott a városba koporsóért és az asszonyok

e jámbor, de rosszhiszemű újságok, mondjuk, ugyancsak a nevezett szentnek nézetéhez csatlakoznak, mióta kipattant a Vorsák-Strossmayer ügy. A becses újságok ugyanis a tegnapi és tegnapelőtti hírekre pazarul ontják ma a szentelt krizmát. „Meg kell menteni Talianit!” ez a jelszó. Minek? Kérdezzük mi. Hiszen a nunczius egyelőre még nincs halálveszedelemben.

Egyelőre tudniillik csak a Bánffy-kormányának dicséretreméltó energiájáról van szó és ez félelmes ugyan, mert vannak bizonyos köztudomású praecedensek is; de azért még nem állítható fel általános szabálynak, hogy amely nunczius Bánffyba harap, az mindjárt bele is hal a harapásba. Ez a közmondás — vigasztalódjanak tekete és violaszínű lap-társaink — kizárólag csak a Vatikán támadóira szól; a magyar kormányának reálisabb igazai vannak, mint a közmondások. Ime, nézzük ezt a legújabb bonyodalmat, melynek központja Vorsák Engelbert, a djakovári kanonok, ki a folyó napokra püspöksüveget várt és kapott helyette egy egész sor entrefilet-t és újság-cikkeket. Bizonyára igen sovány vigasztalás neki, kivált ha azokat olvassa, ahol védelmezik.

Ezt a „bonyodalmat” most mindenkéltől össze kell foglalnunk rövid szókba; ebben a tekintetben pedig kizárólag a tényekre vagyunk utalva, mert a klerikális újságok megható fogalmi zavarokban szenvednek, mihelyt szó van valami hierarchikus ügyről. Jó példával jár nekik elől maga a szellemi vezér is, gróf. Majláth Gusztáv Károly erdélyi püspök, ki korához képest szokatlan értelmi tehetségekkel tűnik ki, de azért másfél év előtt mégis összeszetévesztette a koadjutor fogalmát a koadjutor cum jure successionissal. A klerikális újságok már most követik őt, össze-zavarják a koadjutort az „in pontificalibus auxiliáris”-sá, kvodlibetről beszélnek, melyet ők maguk csinálnak és azonkívül valótlán adatokkal is igyekeznek bizonyítani, hogy a Vorsák-Strossmayer-ügy egészen rendben levő. Ennélfogva nem lehet rájuk adni semmit, halljuk a faktumokat.

Tehát tény az, hogy Strossmayer, a horvát ellenzéki pártok által „veliki starac”-nak

(„great old man”-nak) nevezett szerémi püspök hajlott koránál fogva segédmunkására szorult. Mert ő már igen öreg; pár esztendő előtt még egész erődöt ki tudott pusztítani a nemzeti czélok érdekében, de ma már csak intrikálni tud. A méregfogai kihulltak, karja lelankadt, zágrábi érseknek mást neveztek ki, a nap leáldozott, Strossmayer már bérálni sem tud; kell neki egy segítő püspök. Nesztét vevén azonban annak, hogy a báni kormány egy zágrábi kanonokot akar kineveztetni Djakovára koadjutornak (esetleg utódlási joggal is), ő Vorsák Engelbertet, püspöki irodájának vezetőjét terjesztette fel a Vatikánnak a szerajevói érsek útján. Persze, tudván azt, hogy Vorsák így, a legfőbb kegyuri jog megkerülésével, sem utódlási joggal, sem anélkül nem lehet koadjutor, fölterjesztésében csak püspöki címet in partibus infidelium kért Vorsák számára, hogy a templomi szolgálatokban, a pontificáliákban legyen neki helyettese. (Gondolta: Vorsák akárhogy, de bejut és az ő halála után bizonyos erkölcsi igénye mégis csak lesz neki a püspöki székre.) Róma már most érintkezésbe akart lépni a magyar kormánnyal, de nem lépett vele érintkezésbe mégsem és minden aggodalmaskodás nélkül praecónisálta Vorsák Engelbertet bizonyos nem létező egyházmegye címére püspöknek. Már aztán ép a beiktatásnak kellett volna megtörténni Djakováron, mikor a Bánffy-kormányának Héderváry útján tudomására jutott a dolog. Tudjuk, mit csinált erre a Bánffy-kormány. Erélyes tiltakozásával elérte a nunczius azt, hogy a beiktatás elmaradt és így Vorsák főtisztelendő ur ma egy félbenmaradt püspök. Ezzel, úgy gondoljuk, talán vége is van a dolognak. A Bánffy-kormány sikert aratott és Taliani bizonyosan mosolygott hozzá. Udvariasan, de keserűen. Ime, ez volt a „bonyodalom”. Már most a Liguri szent Alfonz követői, kik féltik Talianit, a következő argumentációval keresnek ma erőszakot és jogtalanságot a kormány eljárásában:

1. Horvátország kultuszügyekben autonóm, tehát Bánffynak általában sem volt joga beavatkozni.

imádkoztak, előbb a haldoklóért való könyörgést, aztán a bűnök bocsánatáról szólókat, hogy: Kik még ez életben szenvedtek, örültök, Ez lesz majd végetek, mind ide kerültök. — Itt a királyoknak lehull koronájok, eltűnik hatalmuk — midőn mindezt már tennék, lóháton sietve ér a tanyaudvarba a kardos ember, az öreg pusztázó. Azt mondja:

— Gergő, a halottadat be köll vinni a kórházba.

— Valért? — pillant föl szomorúságából Gergely. — Hisz nem gyógyítja azt szögént már mög senki kórháza?

— Tudom — felel a pusztázó — de erre így van parancs. Majd odabent az orvosok mög vizsgálgják, hogy mi ölte mög.

— Mi? Hát a szél. A szél érte az uton.

— Jól van, öcsém — mondja amaz a lórol — én elhiszöm, de odabe nem hiszik el! Azt mondják ám, hogy hátha nem az ölte mög? Hátha más.

Mikor így ökölrel akkorát a szívére csapnak Gergelynek, gyanusítván, mintha ő ölte volna meg Valériát, pillanatra elsötétül előtte minden s úgy érzi, mintha kezdené elhagyni az esze. Azután kifakad, mérgelesen beszél, miket csendes komolysággal hallgat végig a pusztázó. Mint olyan ember, ki szokva van ezekhez. Ezért nem is viszonozza, Gergely

mérge szavait s ezt méltóságán alul levőnek is tartaná ő, ki Gergely öregapját már akkor ismerte, mikor Gergely édes anyja még nem volt az élők között. Csak mikor a fiatal özvegy lecsillapul, szól neki:

— A törvén törvén, öcsém. Azzal már te se segíthetsz. Hát csak vidd be Valért a kórházba.

Be is. Most már csakugyan és csak azért is beviszik, féktelen módon száguldanak az indulatok Gergely kebelében. Vigyük, csak vigyük. Mikor a szomszéd ama nevezett Rózsa Mihály kihozza a koporsót, holtját abba emeli Gergely szép fehér ruhában. S a szomszéd-asszonyok ezuttal Gergelyre példázván, az István királyunkhoz való éneket mondják, mely szerint: Rólad emlékezvén, csordulnak könyei, Búval harmatoznak szomorú mezei, Lankadnak szüntelen vitézlő karjai, Nem szűnnek iszonyu sirástól szemei.

Lélekre lehet mondani, hogy bizony nem szűnnek iszonyu sirástól ott szemei senkinek sem. Városi ember talán nem talál e dologban oly sok iszonytatót. De itt, ahol minden oly másképp van, im, viszik szép Valérunk testét be a csunyaszagú házba, hol őt halott korában késekkel vagdálni és darabolni fogják. S majd onnan leszen temetendő, több testi darabokban, mik, oh én uram és én istenem.

2. Minden megyéspüspök közvetlenül kérhet és a Vatikán közvetlenül adhat a püspök valamelyik kanonokjának fölszentelt püspökséget, hogy az a pontificáliákban segíthessen főnökének.

3. Strossmayer a szerajevói érsek útján bizvást fordulhatott a Vatikánhoz. Mert Strossmayer, czime szerint, „boszniai“ püspök is, tehát a szerajevói érseknek is suffraganeusa.

Aki azonban nem szokott klerikális cikkeket írni, tehát tisztább egyházi és közjogi fogalmakkal rendelkezik, az így válaszol erre:

1. Az autonomia ott végződik, ahol kezdődik az állam. Sokat lehet vitatkozni Horvát-Szlavonország közjogi viszonyáról, de nem lehet vitatkozni arról, hogy Djakovár a magyar állam területén van, meg arról, hogy a magyar miniszterelnök az egész államterületre nézve maga lép föl, ha külső hatalmakkal van dolga. Őt interpellálják is meg a Vatikánért, nem Khuen-Héderváryt. (De különben őt sem értesítették semmiről.)

2. Minden magyar püspök, aki eddig fölszenteltette egyik vagy másik kanonokját, bejelentette ezt a kormánynak. Így tett Lipovniczky Nogáll Jánossal, Bonnaz Németh Józseffel, Simor János Boltizárral és Palásthyval. A Vatikán is tudja ezt az uzust, mely már megalapított valóságos nemzetközi paragrafusnak.

3. Strossmayer csak annyiban suffraganeusa a szerajevói érseknek, amennyiben például a primás is felügyelője a királyi pénzverdéknek. Az ilyen historikumokkal nem szokás komolyan bizonyítani.

POLITIKAI HIREK.

Vorsák ügye. A fölszentelt, de be nem iktatott püspöki helynök ügye egyre nagyobb hullámokat vet a közéletben. Kétszeresen is érdekes ez a kérdés: egyrészt azért, mert sérelem esett a magyar király egyik eminens jogán, másrészt azért, mert mutatja, hogy a magyarfaló djakovári püspöknek mekkora a bátorsága, ha arról van szó, hogy a magyar állammal ujjat huzzon. A kérdés fontossága

alapján annak az a további fejleménye, hogy a külügyminiszter kérdést intézett R a m p o l l i a biboros államtitkárhoz. S a kuria kancellárja kijelentette, hogy T a l i a n i nunczius utasítást kapott mindazoknak a lépéseknek a megtételére és mindazon formák megtartására, melyeket akár a kánonjog, akár Magyarország közjoga megkövetel. Utasítást kapott arra is, hogy bármilyen nehézséggel találkozni, arról rögtön tegyen jelentést. A nunczius azonban nem jelentett semmit s így a pápa Vorsákot kinevezte. Így állott elő ez a fonák helyzet, hogy Vorsáknak van püspöksége, de a magyar kormány erélye nem engedí meg a beiktatását. A nunczius személyétől eltekintve, a konfliktusnak az lenne a leghelyesebb megoldása, ha Vorsák olyan pozícióba, valamelyik római kongregációba vonulna méltóságával, ahol nincs hatalma a magyar államnak és ahol viszont Vorsák nem érintheti a magyar birodalom tekintélyét és jogos érdekeit.

Országgyűlés. A képviselőház hétfőn, június 6-án, délelőtt tíz órakor és a főrendiház kedden, június hetedikén, délelőtt 11 órakor tart ülést.

Hegedűs Sándor beszámolója. Hegedűs Sándor Kolozsvár egyik országgyűlési képviselője tegnap Kolozsvárott nagyszámu választó előtt beszámolóbeszédet mondott. Kolozsvár illusztris képviselője a többek között a következőképp nyilatkozott:

A kiegyezés ott van ma is, ahol husz hónap előtt volt. A benyújtott javaslatok nem oly jók ránk nézve, hogy Ausztria oly hevesen támadjon, de nem is oly rosszak, hogy bona fide elfogadni ne lehessen azokat. Sajnos, hogy a javaslatokat az elfogultság, a szenvedély a politikai szenvedélyek játéklabdájává süllyesztette a kvótakérdés. A szenvedély miatt a kiegyezést most már a kvótakérdés nélkül megoldani nem is lehet. Reményei a kiegyezés tekintetében folyton csökkennek, ha folyton apadnak. Mindamellett tenni kell: a kiegyezésnek, a kvótának létesülnie kell úgy, hogy a mérleget vizsgáljuk, az anyagi helyzetünkre nem rosszabbra, hanem jobbra billenjen. Ezután az ellenzékéről szólt, amely szeszélyes, tehát vérszegény és ideges és majd apatikus, majd pedig ok nélkül hosszasan vitáz. Pedig ha az ellenzék nem ideges, jól dolgozhatunk. Ezután meleg elismeréssel szólt az ellenzékéről, mely több javaslatnál termékeny vitát esi-

föltámadáskor miként lesznek vajjon ismét egygyé? Az ám. Erre feleletet senki sem ad. A tanyából lassan indul ki a kocsisor, három kocsi van épen, mert több efajta temetéshez nem telik, mert elvégre a paprika is csak kapálendő. Ez szomorú ut, be a kórházig. És az is szomorúság, ahogy a halottat beviszik és jönnek a tudós orvosok és a kapitányságtól a biztos és jönnek a törvényszéki urak, a vizsgáló, továbbá a király ügyvédje s valóban csak jó Jézus urunk tudná megmondani, hogy még ezenfölül kik is jönnek, oly sokan vannak.

Nem kell hinni, hogy sok időbe kerül, mert nem kerül sok időbe, míg megállapodnak abban, hogy Valért csakugyan a szél ölte meg. A szívet érte. Irigyelte ezt a szívet a szél Gergelytől s megölte. Nem jó dolog, de mit lehetne ellene tenni? Semmit sem lehet ellene tenni. Meghalt fölsőbb hatalmak végzése szerint. Jó. Ez ellen nem lehet tenni. De a formája e dolognak, a pusztázó, a kapitány, az orvosok, a törvényszékiek, a darabolás s azon rettentő vád, hogy nem-e Gergely ölte meg Valért, mily borzasztó iszonyatosságok ezek.

Kihozzák újból a koporsót, a tanyai kocsi teszik. Valér most megy ki a földbe utóljára. Ott a pap is, ki kísérmé, csak úgy ingben, mint kórházból jötteknél szokás. És a kántor ur is a segédjét küldte el, kinek

bár szebb hangja, de azért (ugy-e bizony) még sem ő a kántor. És akkor e sívárságok között megindul a temetés. Valóban, még csak keresztje sincs Valérnak, mert a sok lelki gyötrellem között elfeledkeztek arról, hogy nevét a fába vágassák. Ellenben mezei virágokból font koszorúk lógnak a kocsi löcséin. Így haladnak a rövid uton, mely a kórháztól a temetőig vezet, csupa kórházak, börtönök és kaszárnnyák között. Micsoda ut ez, én jó uram! A pap lassan megy a gyalogjárón, halottja kocsiját Gergely maga kormányozza, s ő, Valér, fejtől fekszik hozzá. A pékek kaszárnnyájánál, hol ép prófuntot osztanak ki, megállnak, hogy beszéltelje a pap Valért s azután szabadjára ereszsze.

A latin zsolozsma kezdődik s a kántorsegéd mondja a bucsuztatót.

— Valér! Valér! — kiáltja Gergely a kocsiiban és sirva fakad.

A többiek is leveszik kalapjukat s gondolkozva hallgat mindenki. Mily véletlen eset ez. És mily szegénnyel teli való, hogy Valért így meghurcolták, darabolták s most ily nyomorultán, szegényesen, szegénnyel kell őt vinni ki a földbe. Így meghurcoltatni.

Ki ad ezért elégtételt?

Ki ad, emberek? Az isten.

Mert im ép történik, hogy ön haza itt a

nált, kifejtve mégis álláspontját, bizalmatlanságát. Ohajtáná ezt jövőre is. Nem kell egyéb a haza üdvére, minthogy idegesség nélkül dolgozzunk, hogy a szakkérdésekbe politikai kérdéseket be ne vigyünk. Áttér ama működésre, mely a parlamenten kívül történik. Amaz eredményt, hogy az uralkodóval az események minket bizalmas viszonyba hoztak, nem lehet tagadni, hogy ez is a Bánffy-kormány érdeme.

Minő eredmény az, hogy egy Habsburg a 48-as eszméket dicsőítette, aki a történelmet nem feleli, ezekben nagyobb jelentőséget lát sok törvénytől. Ezt is csak a kormány bölcs politikája és önzetlensége éri el. Elmondhatja, hogy megbecsülhetetlen óriási munkát vitt véghez a kormány a téren és ezt elfogulatlan ember kétségbe nem vonhatja, egy párt sem tagadhatja. Báró Bánffy Dezso három éve vezeti a kormányzatot, kormányzata kezdetén az ellenzékben nem keltette azt a tekintélyt, melyet kiérdemelt volna, sőt talán pártjában sem azt a ragaszkodást. De később tekintélye megerősödött és Bánffy ma oly tényekre hivatkozhat, amelyekről Apponyinak is el kell ismernie, ha igazságos, hogy többet érnek holmi beszédekénél. Végül a harminczmillió pótbitéről szólt. Ez keserű orvosság, amelyet be kellett venni, mert kellemetlen feladatot is el kell vállalni.

A beszéd nagy tetszést keltett.

Pártértekezlet. Az országgyűlési szabadelvű párt a jövő vasárnapon és hétfőn este hét órakor értekezletet tart. Vasárnap a hétfői képviselőházi ülés napirendje felett, hétfőn pedig a betegápolásról szóló törvényjavaslat tárgyában tanácskoznak.

KÜLFÖLD.

A távozó spanyol nagykövet a királynál. A király — mint Bécsből táviratozzák — ma délután fogadta Hoyos Izidor spanyol nagykövetet, aki átadta a királynak visszahívó levelét.

A Reichsrath ülése.

(Távirati tudósítás.)

A nyelvkérdésre vonatkozó sürgősségi indítványok tárgyalását valószínűleg csak a jövő héten fejezik be. Parlamenti körökben azt hiszik, hogy a Reichsrath ülései egyelőre csak e hónap 8-áig tartanak és ekkor 13-áig szünet lesz. Ha addig a nyelvitvitát befejezik és a nyelvbizottságot megválasztják, akkor ez azonnal megkezdheti működését. E bizottságnak azonban aligha lesz egynél több ülése, mivel a bizottság német tagjai első sorban is azt fogják követelni, hogy a nyelv-

kaszárnnyák közén a gyakoriótérről az ezred és jön legelől egy kompánia és kardot ránt a kapitány:

— Compagnie, habt acht! Compagnie, rechts schaut!

És a kapitány ur, a hat arany csillaggal a nyakán, a fényes kardot tisztelgésre vágja és a legénység keményen lépdelve szijjat szalaszt s mind valamennyi veti fejét Valér koporsója felé. Jön a másik kompánia, a harmadik, a negyedik, az aranysapkás tiszt urak, a nyalka kadét urak s a mogorva, vén őrmesterek mind, mind kommandéroznak a legényeknek, hogy fejet vessenek a Valér koporsója felé. A kardok suhannak a levegőben s az aranyos tiszt urak, midőn tisztelgésre lecsapnak, komoly szomorúsággal tekintenek a halottas-szekér felé. S a legények levágják szintén kezüket a puska agyához s járulnak el fővetéssel Valér előtt. Egy kompánia, két kompánia, három kompánia, egy batalion, egy egész ezred, így végigtisztelik őt Gergely halottját. Kemény, erős kommandók hallatszanak, s Gergely, kiben a köny árja most már csakugyan megindult, hátraeső a koporsóhoz:

— Valér — kérdezi büszke szomorúsággal — Valér, hallod-e?

Tömörkény István.

kérdés tárgyalása előtt a nyelvrendeleteket vonják vissza. Ha a bizottság a kérdés fölött határozott, működése egyelőre véget ér. Parlamenti körökben nagyon is lehetségesnek tartják, hogy a nyelvrendelét visszavonására vonatkozó indítványt elfogadják. De mivel a kormány még ma sem akar a németeknek engedni, nem hiszik, hogy a bizottság a kívánságának engedni fog. A kormány különben meg fogja kísérelni, hogy a budget-provizórium tárgyalását elérje. Az obstrukció ezt a tanácskozást meg fogja akadályozni s így a kormánynak nem marad más hátra, mint a Reichsrathot az őszig elnapolni.

A gráci események a legközelebbi napokban nagy mértékben fogják a Reichsrathot foglalkoztatni, mivel a német néppárt nem fogja az alkalmat elszalasztani, hogy kérdésre feleletet ne kapjon a kormánytól.

A mai ülés különben rendben folyt le és nagy békességben tárgyaltak. Ennek az oka, mint a képviselők egymás közt mondogadják, a napidíjak kérdése. Nagyon sok képviselő van ugyanis, aki nem szeretné elveszíteni a napidíját arra az időre, amíg az obstrukció miatt zárva maradnak a parlament kapui.

Az ülésről tudósítónk a következőket telefontona:

Az elnöki bejelentések közt vannak a kormány elterjesztései a kincstári hid- és utvárnok megszüntetése és közzuli illetékek rendezése tárgyában.

Vukovic a magyar kormányval a gabona-vámok felüggesztése iránt folyt tárgyalások ügyében interpellál és azt kívánja, hogy legalább Dalmáciára néve függeszessék fel a gabona-vámokat, még pedig július végéig.

A vasútiügyi miniszter több interpellációra válaszolt, mire folytatták a nyelvügyi indítványok tárgyalását.

Glöckner a német nép szomorú helyzetét a nyelvrendeletek szerzőjét teszi felelőssé. Szemére veti a katolikus néppártnak a nyelvrendeletek ügyében tanúsított magatartását és sajnálja, hogy a kormány ahelyett, hogy a helyes utra térne, hibát hibára követ el. Majd áttér a hadügyminiszter által követelt 30 milliónyi póthitelre és azt mondja, hogy a nép ilyenén kifosztása ellen tiltakoznia kell.

Ezután behatóan szólott a gráci eseményekről és azt mondja, hogy a csehországi németek azolidárisak a gráci németekkel. A nyelvrendeletek eltörlése előtt nem lesz béke.

Menger hangsúlyozza a nyelvtörvény szükségét s mindenképp a nyelvrendeletek eltörlését kívánja.

Stöhr hangsúlyozza a nyelvrendeletek haladéktalan eltörlésének szükségét és a német nyelvnek törvény útján való biztosítását.

A tárgyalást erre megszakították.

Hochenburger és Hoffmann képviselők interpellálnak az iránt, vajjon a gráci közegtanács feloszlátása a miniszterelnök jóváhagyásával történt-e és hogy hajlandó-e a miniszterelnök a feloszlátást haladéktalanul visszavonni.

Lorber a közös miniszterium felelőségére vonatkozó törvény kibocsátása miatt interpellál.

Seidl indítványt nyújt be az állategészségügyi rendszertnek Galicziában való kezelése ügyében. Magyarországot illetőleg a kiegyezési tárgyalásoknál a főszólyt arra kell fektetni, hogy az állategészségügyi rendszert ugyanolyan módon kezeljék, mint azt az osztrák törvények megszabják.

A jövő ülés holnap lesz.

Négy szótöbbséggel.

(Távirati tudósítás.)

A francia kamara mai ülése a tegnapihoz képest valósággal csendesnek volt mondható, annak dacára, hogy a mai ülésben is volt közbeszólás és apróbb jelenet elég.

Az ülés kezdetén mindenfelé csak a tegnapi szavazás eredményéről beszéltek. Majdnem mindenki a humoros oldaláról fogta fel a dolgot.

Ma Boysset elnöklése mellett megismételték az elnökválasztást. Természetes, hogy a tegnapi szavazás után ma névszerűen szavazással döntöttek. A miniszterek szavazását az ellepzek gunykialításokkal kísérték.

Brisson és Dechanell nem szavaztak, mert különben talán ma sem lett volna eredménye a szavazásnak.

Drumont megjelenését várthívei ujjongással, a jobboldal gunykialításokkal fogadta.

A választás aktusa egy teljes órát vett igénybe. Ennek elmúltával a korelnök visszatért a terembe és kihirdette az eredményt, amely szerint Dechanell választották meg elnöké. Mikor megjelent, hogy helyét a centrumban elfoglalja, elvtársai tapsolni kezdtek, az ellenzék azonban éktelen zivajgt csapott és azt kiáltotta, hogy:

— Éljen a közlérsaság!

A zaj csillapultával a korelnök kihirdette az eredményt. Összesen ötszázhatvanhötön szavaztak. Dechanell 282 szavazatot kapott, Brisson 278-at. A jobboldal tehát négy szótöbbséggel győzött.

Erre újra megkezdődött a lármá, amely azonban egyszerre elnémult amint a teremben véletlenül hirtelen sötét lett.

Csak egy radikális képviselő kiáltotta el magát:

— No lám, még a nap is elsötétül, hogy ne lássa ezt a botrányt!

Az ujonan megválasztott elnök, miután ismét világos lett, megkezdte beszédét. A jobboldal tapsviharából élesen süvítettek ki az ellenzék „Hon” kiáltásai.

Az egyik ellenzéki elrikkantotta magát:

— Le ezzel az államcsiny-elnökkel!

Mikor az elnök belekezdett a beszédébe és azt mondta:

— Mélyen megratva...

Közbekiáltott valaki:

— Attól a négy szótöbbségtől van annyira megratva?

És midőn az elnök egyszer azt mondta:

— Én méltónak fogom magam mutatni erre a megtiszteltetésre,

az ellenzék elkezdett lármázni és valaki azt kiáltotta közbe, hogy:

— Nem valami nagy megtiszteltetés, hogy a jobboldal megválasztotta!

Az elnök beszéde végén pártatlanságot ígért. Erre az ellenzék gunyos kacagásba tört ki.

Ezután még köszönetet mondott megválasztásáért; csak hogy az ellenzék ezt nem hagyta szó nélkül és csak úgy röpültek feléje a különböző közbekiáltások:

— Ki vele! Köszönje meg a pápának!

Mondjon köszönetet a jobboldalnak!

Nagy zaj közepette jelenthette aztán ki az elnök, hogy a jövő ülést hétfőn tartja a képviselőház. (N. Fr. Pr.)

Az amerikai háború.

(Távirati tudósítások.)

A spanyol-amerikai harcztérről ma érkezett táviratokat a legnagyobb fokú megbízhatatlanság jellemzi. A küzdő felek harci buljetinjékben eddig sem igen tartották magukat szorosan az igazsághoz, de amit az amerikai lapok mostanában produkálnak, az fölülmul minden képzelhetőt. Ha egyszerűen hitelt adna az ember nekik, úgy már spanyol hajó és spanyol parti erőd egyáltalában nem volna a világon.

Ezzel szemben a száraz igazság az, hogy Schley amerikai admirális be akart hatolni a santiago kikötőbe, de csufosan visszaverték, lödözte a parti erődöket, de más egyéb eredményt nem ért el, mint azt, hogy egy pár ezer dollár ára löport elpuffogatott. Szinte humorossá teszi a helyzetet az a távirat, amely hírül adja, hogy Cervera spanyol admirális flottája az ütközet idejében már ott sem volt a santiago kikötőben, hanem valahol másutt fogyasztotta a köszönet. Az egész háborúdi, amilyen nagy anyagi kárt okoz a világkereskedelemnek, annyira silány és neveltséges hadászati szempontból.

A nagyhangú amerikai hadvezetőség nem képes komolyan támadni, a spanyol hadsereg és a flotta pedig, úgy látszik, nem tud, vagy nem akar komolyan védekezni.

Az egyedüli pozitív eredmény az, hogy mindkét hadviselő fél államadósága egy csomó millióval megszaporodott.

Ezzel szemben az elért eredmény kölcsönösen — semmi.

Ma érkezett távirataink a következőket jelentik:

A santiago ütközet.

Washington, június 2.

A döntő ütközet még nem volt meg, csak küszöbön áll. Az amerikai hajóraj, mely Santiago de Cuba előtt áll, 7 hajóból áll.

A kongresszus tegnap elhatározta, hogy mindama tagjait, akik a most folyó háboruban tényleges katonai parancsnokságot viselnek, fölszólítja, hogy tegyék le mandátumaikat, mert az amerikai alkotmány nem engedi meg, hogy a kongresszus tagjai egyidőben katonai szolgálatot is teljesítsenek.

Madrid, június 2.

Az amerikaiaknak azt az állítását, mintha a Santiago de Cuba mellett vívott csatánál egyszerű kémsemeiéről lett volna szó, itteni hivatalos körökben nem veszik komolyan, minthogy nem valószínű, hogy egy kémsemelehez 14 hajót használnának és öt óra hosszat tartó makacs ütközetet vívnának. A valóság az, hogy az amerikaiak megkísérelték a santiago kikötőbe való bejutást, de visszaverték őket. Az az amerikai hír, hogy a Castillo de Morro-erődöt szétrombolták volna, nem valószínű, mivel az erőd 62 méternyi magasságban van.

Madrid, június 2.

Santiago de Cuba-ból érkezett távirat jelenti:

A legutóbbi ütközetben három amerikai hajó megsértült és egy kigyuladt. A spanyoloknak egy halottjuk volt.

Madrid, június 2.

Az a hír, hogy a spanyolok Santiago de Cuba mellett visszaverték az amerikai hajókat, óriási lelkesedést keltett.

Madrid, június 2.

Az „Imparcial” havannai távirata szerint Cervera tengernagy a bombázás alkalmával nem volt Santiago de Cuba előtt. Hajóhada állítólag már előbb eltávozott és csak a „Christobal Colon” hajó maradt vissza kazánja kijavítása céljából. Nem tudják, hogy Cervera hajórajja most hol van.

London, június 2.

Sampson-t ma várják Santiago elé. Eszerint az a hír, hogy Sampson Schleytől átvette a hajóhad parancsnokságát, nagyon is korai volt. (N. Fr. Pr.)

London, június 2.

A hirszolgálat még mindig nagyon megbízhatatlan. A legnagyobb kételkedéssel kell fogadni minden legesekélyebb hírt.

A Dalcie-lügynökség Schley tengernagy jelentésének egy részét közléteszi. Ebben a jelentésben a tengernagy konstatálja, hogy a „Texas” hajó a „Reina Mercedes” spanyol hajót egyetlen egy lövéssel elsüllyesztette. Schley az ütközet alatt világosan megismert néhány spanyol hajót.

A „Globe” newyorki tudósítója a fentiekkel szemben a következőket jelenti:

Sem Schley, sem Sampson tenger-nagyoktól, sem pedig a kingstowni főkonzultól semmiféle értesítés sem érkezett.

Az az ugynevezett ütközet aligha állt egyébből, mint abból, hogy a spanyolok néhány lövést tettek, amelyeket azonban Schley tengernagy nem tartott érdemesnek viszonzni.

Az „Alfonso XIII.” spanyol czirkálónak az amerikaiak által történt elfogatását még nem erősítették meg.

Teljesen hamis az a hír, hogy Alger hadügyi államtitkár bizalmas jelentésében, amellyel további hitel felvételét indokolta a képviselőház előtt, Kubának azonnali invázióját követelte volna. Az államtitkár errenézve szemminemű határozott időpontot nem jelölt meg. (N. Fr. Pr.)

New-York, június 2.

A „World” washingtoni levelezője jelenti: A tengerészeti miniszterium Schley tenger-nagynak azt a parancsot adta, hogy sem Santiago de Cuba elfoglalására, sem az erődök

szétrombolására ne törekedjék hanem ha Carvera tengernagy hajórajja megkísérelné, hogy eltávozzék a kikötőből, csak akkor bocsátkozzék harczba, midőn a spanyol hajók sik tengeren és a ütegek lőtávolán kívül lesznek. A San Juan de Puerto-Rico-i kudarcz óta a tengerészeti miniszterium igen aggodik és a bombázások elkerülését óhajtja, minthogy azokat az amerikaiak vereségére magyarázhatnák. Ezért bocsátottak Schley tengernagy rendelkezésére elegendő erős hajórajt arra, hogy felvehesse a harcot Carvera tengernagygyal, de ez a hajóraj semmiesetre sem elég erős arra, hogy Schley tengernagy, ha provokálnák, Dewey tengernagy akcióját utánozza.

Midőn Schley tengernagy kedden reggel észrevette, hogy a spanyolok a kikötő bejáratánál levő erődöket javítgatják, megkezdte a bombázást, hogy ebben megakadályozza őket. A bombázás egy óra hosszat tartott. A spanyolok élénken viszonyozták a tüzelést és a golyózápor daczára, amelynek ki voltak téve, nem hagyták el a harczterét. A spanyol ütegek tüzelésének általában nem sok hatása volt. A „Harward” amerikai czirkálóhajó azonban megsérült. A levelező határozottan állítja, hogy a Castillo del Morro erődöt az amerikaiak szétrombolták és kijelenti, hogy Schley tengernagy csak akkor vonult vissza, midőn kitűzött czélját elérte. Schley tengernagy nem is gondolt arra, hogy a kikötőbe való bejutást kierőszakolja. A tengerészeti miniszterium csak akkor fog a tengerről komoly támadást intéztetni Santiago de Cuba ellen, midőn hatalmas hajóhad lesz a kikötő előtt összevonva. Ugyanakkor a szárazföldről is meg fogják támadni Santiago de Cubát, minthogy az amerikaiak számitanak a felkelők támogatására, akik állandó összeköttetésben állnak Schley tengernagygyal.

Leon Castillo missziója.

London, június 2.

A „Morning Post” második kiadásában közöl egy madridi táviratot, amely azt mondja, hogy Leon Castillo párisi spanyol nagykövet hivatalos megbízást kapott a hatalmaknál való közbenjárásra, hogy az Egyesült-Államoktól tisztességes békét eszközöljenek ki.

Az államadósságok emelkedése.

Madrid, június 2.

Ma közzétett rendelet szerint a kincstár pénzügyi műveleteinek biztosítékául 1000 millió peseta névértékben állandó négy százalékos belső adósságczimleteket bocsátanak ki, júliusban esedékes szelvényekkel.

Washington, június 2.

Az államadósság a háboru költségei következtében 19,341.108 dollárra emelkedett.

Alfonso XIII.

Madrid, június 2.

Hivatalosan azt állítják, hogy az „Alfonso XIII.” transatlanti gőzhajó, amely Puerto-Rico különböző kikötőiben élelmiszereket szállított partra, Puerto-Ricóban van. Téves tehát az a jelentés, hogy ezt a gőzhajót a „St. Paul” amerikai hajó elfogta.

TÁVIRATOK.

Bulgária és Montenegró politikája.

Sophia, június 2. Ferdinand bolgár fejedelem, hir szerint, még a nyár folyamán meg fogja látogatni Cetinjében a montenegrói fejedelmet. Ez a látogatás viszonzása lesz Miklós fejedelem sáfari utjának. Az abháziai találkozót csak véletlennek tekintik. Valószínű azonban, hogy még előbb összekerül a két fejedelem, még pedig a bolgár fejedelem párnak pétervári látogatása alkalmával, a melylyel egyidejűleg a „Cernagora” Miklós fejedelem is Péterváron lesz.

Az új olasz tengerészeti miniszter.

Róma, június 2. Az ujonnan kinevezett tengerészeti miniszter Canavaro tengernagy ma Rómába érkezett és délután teszi le az esküt a király kezébe.

A pápa és a szultán nagykövetel.

Bécs, június 2. Annak idején jelentették, hogy a Vatikán a szultánnal és a szultán a pápa udvaránál követségeket kívánnak felállítani. A tervet azonban Franciaország kifogásolta és e miatt még is hiúsult az egész vállalkozás. Most azonban a szultán — a „N. W. T.” értesülése szerint — fait accompli teremtett, amennyiben egyszerűen elhatározta, hogy követet küld a pápa udvarába. Erre a pápa persze másképp nem felelhet, mint hogy nuncziaturát szervez Konstantinápolyban. Most már a Vatikánban van a sor, hogy Franciaországot az ügyek ilyen fordulatáért kiengesztelje.

Vilmos császár Jeruzsálemben.

Berlin, június 2. A jeruzsálemi Megváltótemplom felszentelésének programját már összeállították. A felszentelés maga október 18-án, Frigyes császár születésnapjának évfordulóján megy majd végbe. A felavatást evangélikus diszünneppé akarják tenni. Valamennyi németországi és külföldi evangélikus egyházfőt meghívják az ünnepre. Valamennyi résztvevő, köztük a német birodalmi képviselők az olasz tengerpartról együttesen teszik meg az utat a Szentföldre, ahol a német császár megérkezte előtt néhány nappal kötnék ki. A nagyon viharos Jaffa helyett Achia-t jelölték ki kikötőhelyül.

A luxemburgi nagyherceg betegsége.

Luxemburg, június 2. A ma kiadott orvosi jelentés így szól: A nagyherceg a két utolsó éjszakát jól töltötte. Fájdalmi nincsenek. Étvágya jó. Általános állapota a körülményekhez képest szintén jó.

Orosz küldöttség Bécsben.

Bécs, június 2. Lajos Viktor főherceg ma délben fogadta az orosz Tomski-gyalogezred tiszti küldöttségét, amely az ezred valamennyi tisztjének arcképét tartalmazó remek albumot nyújtott át. Ő felsége délután fogadta a küldöttséget, melynek tagjai meghívást kaptak a holnapi udvari ebédre.

Török dolgok.

Konstantinápoly, június 2. A porta megadta a választ a hadikárpótlás hátralékára vonatkozó orosz jegyzékre. E szerint a porta kötelezi magát, hogy 300.000 fontot azonnal kifizet, a hátramaradó részt pedig három esztendő alatt fizeti meg, évi 300.000 fontos részletekben.

Konstantinápoly, június 2. A „Bombe” francia állomáshajó Lagoszból visszaérkezett ide. A vizsgálat, amelyet a xanthi-i kajmakám ellen indítottak a francia konzuli ügyvivősséggel szemben tanúsított eljárása miatt, kiderítette ez eljárás törvénytelenységét. Ennek következtében a kajmakámot elmozdítják állásából és a drinápolyi vilajet kormányzója megkövető látogatást fog tenni a drinápolyi francia konzulnál, akinek alája van rendelve a nevezett ügyvivősség.

HIREK.

Június hó 1-ével új előfizetés nyílt az „Országos Hírlap”-ra.

Előfizetési ár:

Június hóra 1 frt 20 kr.
 „ 1-től szeptember 30-ig . . . 4 frt 70 kr.
 „ 1-től december 31-ig . . . 8 frt 20 kr.

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése május végével lejárt, hogy az előfizetés mielőbbi megújításáról gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Nyáron az egész furdóévad alatt, előfizetőink kívánságára, a lapot bárhová utánuk küldjük, akárhányszor változtatásuk is tartózkodásuk helyét. Kérjük azonban minden cizmaváltásnak a régi cím felmértetésével való pontos közlését.

A főváros környékén levő nyáralókban pontosan és a lehető legkorábban kézbesítjük a lapot.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— József főherceg Vácson. Vácz i levelezőnk táviratozza, hogy a mai reggeli gyorsvonattal József főherceg Vácra érkezett. A város utcái ez alkalomra lobogódiszt öltöttek. A pályá-

udvar előtt tömérdek nép szorongott és éljenzással fogadta a főherceget. A vasutnál József főherceg fogadtatására Zádor polgármester és Gajary országgyűlési képviselő jelentek meg. A főherceg még a délelőtti folyamán meglátogatta Schuster Konstantin váci püspököt, megtekintette az épülő honvéd-kaszárnyát és megvizsgálta az ott levő huszárokat. Délben nagy banket volt, mely után a főherceg a tisztelgéseket fogadta. A háromórás rendez személyvonattal József főherceg hazautazott.

— Darányi miniszter Temesvárott. Darányi földmívelésügyi miniszter ma este Temesvárra érkezett, hogy a szakeladókkal beutazza a délvédeli kincstári homokterületeket és az ottani telepeket. A miniszter holnap reggel indul Fehértemplomból, megtekintti a kincstári földeket, a Pálffy-telepet, délután megtekintti Kubinban a selyemgubóráktárt és a belvíz-zsilipet. Szombaton Deliblatra megy a miniszter a homokterületek megtekintésére. Vasárnap délelőtt a miniszter visszatér Budapestre.

— Madarász József az aranymandátumáról. A múlt hónap végén történt az a páratlanul érdekes esemény, hogy Magyarország egyik választókerülete ovációt rendezett képviselője tiszteletére, aki ötven év óta képviseli egyazon kerületet. Madarász József ez a képviselő és mi annak érdeme szerint méltattuk ezt a ritka eseményt. Most Madarász József a következő levelet intézte lapunk főszerkesztőjéhez:

„Meghatott nemcsak az irántami szíves jóindulat, de azon meleg becsülésnyilvánítás választó-kerületeim és népe iránt, melyet az valóban meg is érdemel. Igaza van lapotoknak, midőn írja: „Annyi bizonyos, hogy az arany megbízólevél szerfelett értékes okmány, mert a magyar nép egy csodálatosan szép eredmények valóságos bizonyáglevelé. Arról tanuskodik, hogy a magyar nép a maga egészsében és a maga természetes hajlamainál fogva becsületos közügyi felfogásban, kitartó az elvekhez való hűségben, önzetlen jogai élvezetében.” Fogadd, tisztelt barátom, mint e lap főszerkesztője és fogadjatok mind, a tiszta erkölcs és haza iránti szeretet ápolói, a sárkereszturi kerület választói nevében üdvözlémet, ösztönözvényt a többi kerületek választóit is hasonló kötelesség teljesítésére.”

— Kiküldött főtábornok. A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király gróf Török Józsefnek, Ung vármegye főispánjának és a felső-szabolcsi tiszai ármentesítő és belvízvezető-társulat ügyeinek rendezésére kiküldve volt miniszteri biztosnak, a közszolgálat terén és említett megbízatásában szerzett érdemei elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét díjmentesen adományozta.

— Békezevaró békefőru. A bécsi békeegyesületben, mint levelezőnk táviratozza, ugyancsak megzavarta a békét az egyesület titkára. A titkár az egyesülettől néhány ezer forintot ellopott. A tolvaj békebarátnak Weisinger a neve, bécsi íróember. A tettes maga jelentkezett a rendőrségnél.

— Tanítók jekijáltása. Az uppsi, kispesti, erzsébetfalvi és budafoki állami iskolai tanítók küldöttsége ma tisztelgett Wiassics Gyula közoktatásügyi miniszternél, hogy átnyújtsa a fizetésjavításuk ügyében szerkesztett memorandumot. A memorandum meggyőző szavakkal rajzolja a főváros környékén működő tanítók nyomorát, akik minden szükségletüket ép oly drágán, sőt még drágábban szerzik be, mint fővárosi kartársaik. Gyermekeik neveltetése is sokkal többbe kerül a bejárás költségei miatt és emellett fizetésük lényegesen csekélyebb, mint a fővárosi tanítóké. Évi 600 forintból a főváros kültelekein teljes lehetetlenség a tisztességes megélhetés, mikor ebből a nevelésigényen kívül még levonnak még nyugdíjra, adóra, pótolni kell belőle a lakbért és eltartani egy egész családot. Ha azután ehhez még valami betegség, vagy baleset járul, igazán kétségbeesztő lesz helyzetük, mert hisz az orvos és gyógyszerár költségét csak adósságból lehet fedezni. A főváros környékének tanítói, akik a miniszterium szolgáinak az állapotát is megirigyelhetik, arra kéri a minisztert, hogy a jövő évi költségvetésbe a számukra olyan fizetést vegyen fel, mint aminőben a székes főváros ré-

személyt a velük egyforma képességgel bíró és egyenlő munkát végző tanítóit. Addig pedig, tekintettel a ma uralgó nyomasztó viszonyokra, drágasági pótlék vagy bármi más czímen valamilyen segítyt kérnek a minisztertől. Azt hiszik, hogy a nyomorgó tanítók máltányos, sőt jogos kérelmét nem fogja a miniszter kicsinyes pénzügyi okokból visszautasítani.

— **Egy herceg katasztrófája.** Luigi abruzzói hercegről, aki Klondykebe expedíciót vezetett, ma éjjel az a hír érkezett, hogy hajója a tengeren elmerült és a herceg a vízbe fulladt. A herceg az elhunyt Amadeo fia, 25 éves. Már 1889-ben nagy kirándulást tett Amerikába, ahol az Elias-hegyet megmászta. A király annak idején ezt az expedíciót nagyon ellenezte, de miután a herceg nagynehezen rábeszélte, nemcsak hogy engedte neki az elutazást, hanem még félmillió lírát is ajándékozott a tudományos célra.

Katasztrófájának hírére megjött a czáfolat is Rómából, csak hogy a czáfolat azt állítja, hogy a herceg Londonban van és épen ez teszi titokzatossá az esetet, mert Londonból érkezett a herceg halálhíréből a legbiztosabb jelentés. Londonból ugyanis a következőket táviratozták: A newyorki Dalciel-ügynökség ma a Buggedund melletti Seattle-ből azt a hírt kapja, hogy a „Jean Grey” schooner elmerült Luigi herceggel, az aostai herceg harmadik fiával együtt, a Klondyke felé vezető úton. Az egész kutató expedíció, 3 olasz ember kivételével, a tengerbe veszett. A Reuter-ügynökség szerint 27 embert megmentettek, 24 pedig megfulladt.

— Egy Berlinből érkezett távirat a következőket mondotta: Egy távirat, amely azonban még megerősítésre szorul, azt mondja, hogy Luigi Ambrózius abruzzói herceg hajójával a tengeren hajótörést szenvedett. A „Jean Gray” nevű schooner-hajó elsüllyedt, 35 ember megfulladt, 27-et megmentettek. Hogy a herceg a megmentettek közt van-e, azt még nem tudni. — Ezekkel szemben Rómából a következőket jelentik: Az „Agencia Stefani” tévesnek mondja a Londonban elterjedt azt a hírt, hogy az abruzzói herceg az elsüllyedt „Jean Gray” gőzhajón volt. A herceg jelenleg Londonban van.

— **Esküvő.** A belvárosi plébánia-templomban ma ment végbe a v. a. Szabó Géza budapesti királyi járásbíró és a szentkatolnai Cseh Anna esküvője. Örömszüllő özvegy szentkatolnai Csehné született verségi Mári Gyizella és névni Szabó Miklós, valóságos belső titkos tanácsos, a magyar királyi kuria elnöke. Násznagyok: Perczel Dezsdé helyügyminiszter és Grömon Dezső államtitkár. Jelen voltak: Bolváry Dénes és neje, Vasdényey Géza és neje, Szabó Sándor és neje, Czierer Elek és neje, Champonid Antoinette, Márfy Béla és Emil, Lyka István és Emil és Szabó Jenő. Nyasolyóleányok voltak: Vasdényey Mariska és Czierer Marianne. Az esküvőt lakoma követte az országos kaszinóban, mely után az ifjú pár elutazott.

— **Családi dráma.** Párját ritkító családi dráma játszódott le a Belgrád melletti Glibovacz nevű szerb községben. Nevezett helységben él egy Gyurgyevics Natália nevű gonoszlelkű asszony, ki férjét, mert ez nem engedte meg, hogy ő mindent kénye-kedve szerint tegyen, elhagyta és mostohaapjához ment lakni. A férj Gyurgyevics Nikóla kéréste, majd fenyegette, hogy térjen hozzá vissza, de mind ez nem használt. A férj, ki a csinos asszonyt nagyon is szerette, a múlt héten borzasztó tette határozta el magát. Eltökélté ugyanis, hogy feleségét vagy élve, vagy holtan, de visszahozza házához. E czélból fivérével, Ljubomirral, felfegyverkezett és az eltávozott asszony lakása előtt elrejtőzött, várva míg ez, mint rendszeren, a kuthoz jön vizet meríteni, hogy majd akkor erőszakkal elrabolják. — Natália helyett azonban ennek anyja jött a kuthoz, amire a két felfegyverzett fítestvér betört a feleség szüleinek házába, hogy onnan az asszonyt kiragadják. A fiatal asszony segílykiáltására a szomszédok előfutottak, ezek között Ilics Milán és ennek veje, Vaszília, ki mint utóbb kitűnt, benső viszonyban volt a szép menyecskével. A férfiak között csakhamar veszedelmes küzdelem fejlődött ki és a dühös férj a szomszédnak, Ilics Milánnak, hátába dőlte kését, úgy, hogy ez holtan összerogyott.

Ugyancsak a segítségre jövő Vaszília is oly súlyos sebesülést szenvedett, hogy rövid idő alatt meghalt. Natália, a hűtlen asszony azonban fejszéért futott és azzal oly hatalmas csapást mért férjére, hogy azt a vár elborította és összerogyott. Midőn már a földön fektött, fegyvert vettél, hogy feleségét lelője, de ereje elhagyta és szándékát nem volt képes keresztülvinni. A másik fivér is súlyosan megsebesült, csak maga Natália maradt sértetlenül, kit elfogtak és bekisértek. Este a férj is iszonyu kínok között kiadta lelkét. A borzasztó drámanak így három áldozata van.

— **A lejtőn letet.** Mint Kecskeméti levelezőnk írja, ott ma kínos feltűnést keltett egy intelligens fiatal embernek, Schwarcz Izidor-nak letartóztatása, akit a kecskeméti rendőrség, a budapesti államrendőrség táviratára, elfogott és vizsgálati fogságba helyezett. Pár évvel ezelőtt özvegy édes anyjának kis virágzó birtoka volt, ő pedig már mint középiskolai tanuló, később pedig mint a kereskedelmi akadémia hallgatója gyakran megkérőztette édes anyját kisebb-nagyobb összegekkel. Mikor a fővárosba került, ifju lelkét jobban megmetyélezte a fővárosi rossz társaságok bűnös levegője, mely mindinkább meggyöngyöztette a különben szorgalmas ifjunak testi és lelki erejét. Kénytelen volt pénzhányában otthagyni a fővárost a bazament Kecskemétre, ahol a törvényeséknél alkalmazták, de a kis fizetés nem volt elégséges az ő nagyuri passzióira. A legelőkelőbb társaságokban megfordult, majd a színészekkel is ismeretségre keveredett s ezek körében mulatozva, élve, a pénzt pazarol szórta. Már ugyanekkor feltűnt, hogy ilyen nagy lábon él a különben elég jómódu, de a kis fizetést húzó fiatal ember, de senki sem mert semmi rosszra gondolni. Természetes következménye lett ennek a korbély életnek, hogy hivatalát elhanyagolta, ahonnan csakhamar el is bocsájtották. Teljes züllése innen kezdődik. A tavasszal felkerült ismét a fővárosba, ahol K. B. nevű jóbarátjával lakott. Foglalkozást itt sem talált és mert pénze is fogyni kezdett, visszaelt jóbarátja bizalmával, akinek ingóbingó dolgait, értékesebb holmijait, fehérműit stb. kézhezvéve, eltűnt a fővárosból. Így került azután a napokban Kecskemétre, amit a budapesti rendőrség megtudva, K. B. feljelentésére, táviratilag intézkedett letartóztatásáról, ami csakugyan meg is történt.

— **Bérmálás.** Vaszary Kolos bibornok-hercegprimás ma délelőtt bérmált a belvárosi főplébánia templomban Boltizár József püspök, érseki helynök segédletével. A bérmálást megelőzőleg reggel 8 órakor ünnepi mise volt, amelyet a hercegprimás pontifikált. Segédkeztek a primásnak Boltizár József püspök, dr. Kohl Medárd titkár, dr. Klinda Teofil kanonok, Andor György udvari pap, Kirner Károly belvárosi apát-plébános, Krizsán Mihály pápai kamarás, szemináriumi aligazgató, a belvárosi segédlelkészek és több növendékpap. Mise után megkezdődött a bérmálás. A főoltárnál a hercegprimás, a mellékoltárnál az érseki helynök bérmált. Mintegy hatszázat bérmáltak meg és féltizenegykor az ünnepi aktus véget ért. Szombaton reggel folytatják a bérmálást ugyanott.

— **A Haller-ok.** A főrendiház elnökségéhez érdekes folyamodványt terjesztett be Udvarhelymegye egyik magnása. Arra kéri a főrendiházat, mondja ki, hogy az örökös főrendiházi tagsági jogosultsággal bíró gróf Haller-család azon ágának, amelynek utolsó férfitagja az 1840-es évben elhalt gróf Haller János volt, ennek halálával magvaszakadt és hogy nevezett gróf Haller Jánosnak most is élő unokája, Udvarhelymegye főispánja, úgy a Haller nevet, mint a gróf címet is jogosulatlanul viselve, főrendiházi jogosultsággal nem bíró Udvarhelymegye jelenlegi főispánjának atyja, gróf Haller János viszonyt kötött a grófi udvarban szolgáló Kleisch Zsuzsannával. Ebből a viszonyból, mint törvénytelen gyermek született 1818. július 12-én József, aki tehát sem a Haller nevet, sem a gróf címet nem viselheti. Nem kaphatta meg erre a jogot azzal sem, hogy gróf Haller

János és Kleisch Zsuzsanna 1836-ben házasságra léptek, mivel a házasság érvénytelen, csak szinleges volt, mert bár mindketten római katolikusok voltak, református pap előtt léptek házasságra. A jelenlegi főispán atyja tehát csak Kleisch József volt és nem gróf Haller József, annál is inkább, mert a gróf címet még királyi kegyelem útján sem kapta meg, amint hogy nem is kérte. De ha gróf lett volna a mostani főispán atyja, még akkor sem viselhetné jogosan gróf Haller János, Udvarhelymegye főispánja sem a grófi címet, sem a Haller nevet. Atyja és anyja ugyanis római katolikusok voltak ellenére református pap előtt esküdtek meg és bár később a házasságot katolikus pap előtt is megkötötték, a törvényből következik, hogy az előbbi házasságból született gyermek atyjának sem társadalmi állását, sem címét nem öröklő, hanem ezeket csak a király kegyelméből nyerheti el. Udvarhelymegye jelenlegi főispánja tehát jogtalanul viseli a grófi címet és a Haller nevet és a gróf Haller-családnak a mostani főispán nagyatyjának halálával magvaszakadt.

— **Arnauták garázdálkodása.** Belgrádi levelezőnk ma az arnauták újabb garázdálkodásáról ad hírt. Az arnauták Kursumljánál betörték és a házakat fölgynjították. A rablókkal vívott küzdelemben néhány szerb határőr megsebesült.

— **Orosz-török összelütközés.** Konstantinápolyból táviratozzák, hogy a Pera-utczában tegnap délben egy ittasnak látszó alsóbb osztálybeli török ember megtámadta Krupenszky orosz nagykövetségi titkárt, aki botjával védekezett. A törököt, aki visszaütötte a titkárt, egy orosz kavasz letartóztatta s átadta a török bíróságnak.

— **Adományozás.** Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter a Ferencz Ferdinand főherceg védnöksége alatt álló bécsi magyar egyesületnek száz forintot adományozott.

— **Bukott nagyságok.** Párisi levelezőnk írja: Vasárnap délután, mikor a párisi polgárok ebédutáni sétájukat végezték, egy magányos ur járt föl-alá a Szajna balpartján, a könyvtárosok bódéi sorában. A szél egészen fölborzolta ősz szakállát, mely a szája körül ülő fájdalom vonást eltakarta. A gyarmatügyi miniszteriumnak egy hivatalnok a jött szembe az öreg ural, magasra emelt fővel, büszkén kidüllesztett mellel. Mikor észrevette az aggastyánt, elfordult tőle, mintha észre sem venné, mert nem akart neki köszönni. A mellőzött előbb meglepetten nézett a peczkes ur után, aztán megvető pillantások vetvén utána, csöndesen folytatta sétáját. Ez az ur a volt gyarmatügyi miniszter, Leboucq volt.

— **Közfogló.** Spitzer Zsigmond Marosvásárhelyről eljegyezte Klein Samu leányát, Fannyt, Budapesten.

— **Akik nyugtávit fizetnek.** Az Izabella-utca 6. száma alatt levő vendéglő tulajdonosát, Ferber Józsefné született Járó Ilonát ugyancsak rászédtek legjobb vendégei. Balla Miksa, Alsleben József, Dobrovazky Emil, Barna József és Ronarics Sándor államvasuti segéd-tisztviselők voltak ezek a jó vendégek, akik napnap után felkeresték a vendéglőt és amikor fizetésre került a sor, nyugtávit adtak a tulajdonosnőnek, azt mondván, hogy a nyugtávit az államvasutak igazgatóságának pénztára ki fogja fizetni. A korcsárosné elhítte ezt a szép mesét és miután hónapokon át szorgalmasan gyűjtögette a jegyeket, ma délelőtt fölment a magyar királyi államvasutak igazgatóságának Andrássy-uti pénztárához a pénzfölvétel végett. Itt, legnagyobb meglepetésére, azt a választ kapta, hogy a nyugtávitányokat be nem váltják, mivel ilyen nyugtávitányok kiállítására senki feljogosítva nincs. Szomorúan tért haza a rászédett korcsárosné és a vezértitkár tanácsára holnap följelentést tesz az ügyességnél azok ellen, akik őt megkárosították.

— **Halálozások.** Aray Károly királyi törvényzéki bíró, vármegyei bizottsági tag s több egyet és bizottság tagja, élete 62-ik évében meghalt Szolnokon. — Aittyai és Ikáchi Péterffy István élete 45-ik évében, június 1-én este 8 órakor meghalt Budapesten.

— A Csértő halottja. Kecskeméten, a Csértő tavában — amint tudósítónk telefonozza — ma délután egy halottat találtak. Csinos úri ruha volt rajta s úgy látszik, a birtokososztályból való. A fején mély seb tátongott, nyakát mintha elvágták volna. Az első pillanatban szamba ülött, hogy a szerencsétlen valami büntetettnek az áldozata. A rendőrség lefotografálta és felboncoltatja. A halott nevét nem tudják, mert semmiféle nyomra vezető írást nem találtak nála. Majd talán a fénykép útján kiderül, hogy kit találtak meg a kecskeméti a Csértő tavában.

— Eltűnt Bányász Bála úgynek ma bejelentette a rendőrségnek, hogy 16 éves fia, aki a lakatossgot tanulja, a múlt hónap 25-én Sziv-utca 51. számú lakásáról eltávozott és azóta nem tért vissza. A fiu, ki korához mérten magas, vézna és barna, bajusza serkendezik, távozásakor sűrű ruhát és barna kalapot viselt.

— Elgázolta a vicználts. Nyír Pál hivataloslag tizenkétosztendős hasonló nevű fiát ma estefelől a Császárfürdőnél elgázolta a szent-andrei vicználts vonat. A kis fiu holtan került ki a kerekek alól.

— Jó fogás. Rendőri kifejezés ez s annyit jelent, hogy valami notórius, szabálytalan lélekösmeretű személy került ismét kalodába. A közbátorság szempontjából nagyon örvendetes esemény az ilyesmi és a rendőri körök a jó fogást a lehető legrövidebb ideig részesítik a hivatalos titoktartásban. Ami egyébiránt nagyon czélirányos dolog, mert a publikum rögtön értesül, hogy immár kitől, mitől nem kell tartania. A temesvári rendőrség is „jó fogást csinált” ma, kézrekerített valami Weiser Ágost nevezetű tolvajt. Sok értékes tárgyat találtak nála, amiből azt következtetik, hogy nemzetközi betörő. Magyarországon már csak nemzetközi betörők vannak. Mivelhogy néhány hónap óta Budapesten, Bürgösdön és Szilas-Ballásán is csak nemzetközi betörők kerültek kézre. Fölöttébb örvendetes dolog ez, mert így már most bizonyos, hogy tolvajok és letörők Magyarországon nem teremnek. Szóval, a mi rendőrségünk immár nem bennünket szolgál, hanem az emberiséget, a nemzetközi közbátorságot, ami kiválóan felvidítő körülmény.

— Ós-Budavár. A tegnap elázott elite estélyt ma, június 3-án tartják meg Ós-Budavárban.

— A király elismerése. A király a bécsi jubileumi kiállítás a napokban meglátogatván, a József főherceg védnöksége alatt álló helybeli „Első biztosító intézet katonai szolgálatára” kiállítását is behatóan megtekintette. Amint ő felsége arról értesült, hogy az intézet öt éve áll fenn s már is 25.000 tagot számlál, megelégedését fejezte ki, megjegyezve, hogy ez ily rövid idő alatt igen jelentékeny eredmény s örömet nyilváníttotta afelett, hogy az intézet oly szépen virágzik. Az igazgatóságának a legfelsőbb helyről jövő elismeréshez csak gratulálni lehet.

— Linhart Vilmos festő műintézetét ajánljuk színházi díszletek, czimerek, kávéházi és egyéb festések elkészítésére. Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. Telefon.

Napirend.

Naptár. Péntek, június 3. — Római katolikus: Klotild kir. — Protestáns Klotild. — Görög-orosz (június 22.) Bazilisk. — Zsidó: Sivan 13. — Nap kel: 3 óra 50 perczkor. — Nyugszik: 7 óra 34 perczkor. — Hold kel délután 6 óra 48 perczkor. — Nyugszik éjjel 2 óra 17 perczkor.
A miniszterelnök nem fogad.
A belügyminiszter fogad fél 4 órától 5-ig.
A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
Bármálás a helyvárosi főplébánia-templomban délelőtt 9 órakor.
A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése délután 5 órakor a régi városházán.
Technologiai iparmuseum nyitva 9—1-ig és 2—5 óráig.
Iparművészeti museum és nemzetközi kiállítás nyitva d. e. 9—12 óráig és d. u. 3—6-ig ingyen.
Tavaszi társat az új múcsarnokban, nyitva d. e. 9-től este 7-ig egyhuzamban. Beléptidj 50 kr.
Koroknyay-kiállítás az új múcsarnok tanács-teremben, nyitva egész nap.
Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.
Nemzeti museum régiségtára nyitva d. e. 9—1 óráig. Többi társat 50 krajczár belépő díj mellett tekinthetők meg.
Egyetem könyvtár nyitva 8—12 óráig.
Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépődíj mellett.

Ozmán basa halála.

Ozmán basa, amikor még Farkas Adolfnak hívták, Bem táboruk hadsegéde volt és végigküzdötte a magyar szabadságharcot. Azok között volt, akik a mehádai szorosban kétezer magyar és lengyel menekülőt fedezve, szöktek át Törökországba és akik, Bemmel élükön, beléptek a török hadseregbe. Ott is maradt haláláig, török volt rangja, hivatala, török a családja, de szívében magyar maradt.

Ma a jó Ozmán basa haláláról ad hirt a táviró és ez a halál oly rejtélyes, hogy maga a család sem tudja, vajjon öngyilkosság vagy szerencsétlenség okozta-e vesztét.

Pünkösöd vasárnapján délután egy óra felől a Márvány-tengerben, a Prinkipo-sziget partjainál, közel ahhoz a helyhez, ahol a városi kocsikról a szememet lerakják, balva találták Ozmán basát, aki tábornoki rangot viselt a török hadseregben és tanára volt a konstantinápolyi katonai akadémiának. A holttesten török egyenruha volt és oldalán függött a kardja. Zsebében aranyórát találtak és egy pénztárczát, amelyben körülbelül negyven frank volt. A rendőrség, amelyet azonnal értesítettek, megindította a vizsgálatot, de mivel a törvényszéki orvosok külső erőszaknak semmi nyomát sem találtak a holttesten, azt hiszik, hogy öngyilkosságot követett el. Erre vall az is, hogy néhány gyermek, aki a parton játszott, látta Ozmán basát, amint egyenruhájában a tengerben mindig beljebb és beljebb ment, míg a hullámok egészen elfodták. Egyetlen leányának, Nigjár Hanym, költőnek valomása szerint Ozmán basa lakásából a Prinkipo-szigeten körülbelül tizenegy óra felől távozott, hogy rendez sétáját végezze. Semmit sem volt izgatott és viselkedéséből egyáltalában nem lehetett arra következtetni, hogy öngyilkossá akar lenni. Ozmán basa haláláról nagyon sokat beszélnek Konstantinápolyban, ahol az elhunyt igen népszerű ember volt.

Ozmán basa, illetőleg Farkas Adolf, Morvaországban született, de már kora ifjúságában Magyarországra költözött és Nagyváradon az első között csapott fel honvédnek. Csakhamar kiérdemelte a tiszti rangot, majd Bem hadsegéde lett és a szabadságharc befejezése után Bemmel együtt menekült Törökországba. Itt a hadseregben századosi rangot nyert. Átlért a mohamedán vallásra és Ozmán basa lett a neve.

Az 1853-iki keleti háboruban már mint őrnagy vett részt, a dunai hadjárat alkalmával már hadsegéd volt. Nyelvismereteinél fogva később Raghan lord, a brit főparancsnok vezérkarába osztották s itt tett szolgálataiért az angol hadiéremmel tüntették ki. Ozmánt 1870-ben alezredesi ranggal kinevezték a török katonai akadémia tanárává. Azóta haláláig ennél az intézetnél működött. Az 1878-iki orosz-török háboruban annyiban vett részt, hogy a Plevnában elsánczolt Gazi Ozmán basának fontos parancsokat vitt Konstantinápolyból. Ezt a veszedelmes megbízatást teljes sikerrel elvégezte, de csaknem elfogta a portyázó orosz lovasság. Új állásában ezredes, majd tábornok lett.

Farkas Ozmán basának rendkívül boldog családi élete volt. Török leányt vett nőül, akit igazán szeretett és a kivel három évtizedig élt együtt zavartalan örömben. Egyetlen leánya, Nigjár Hanym, egyike a török nemzet legkiválóbb költőinek. Dalai nemcsak hazájában, de a külföldön is nagy hatást keltettek „Afszusz” (Sóhajok) című költeményei francziául is megjelentek, egy-néhány versét pedig Kunoss Ignácz magyarra le is fordította.

Nigjár rendkívüli szépség. Korán férjhez ment, de házassága nem volt boldog s elvált a férjétől. Azóta szellemét és szépségét atyja házában ragyogtatta, akinek szalonja a legkeresettebbek egyike volt Konstantinápolyban. A basa vendégszerető háza nyitva volt minden Konstantinápolyba látogató magyar előtt és a szép Nigjár minden magyart tüntető szíveséggel fogadott.

A vendégszerető ház most gyászba borult, a szép Nigjár pedig az édes atyját siratja. A 75 éves öreg ur halála Konstantinápolyban is, nálunk is nagy részvétet keltett.

Szökő év lesz-e 1900?

Az 1900. év közeledtével gyakran halljuk felvetni a kérdést, szökő év lesz-e 1900. vagy nem? Olvastam szerkesztői üzeneteket, melyek a kíváncsi olvasónak homlokegyenest ellenkező válaszokat adnak, a válaszok egyik fele szökőnek, másik része nem szökőnek állítja az 1900. esztendőt. A zavar onnét ered, hogy általánosan ismert szabály szerint minden negyedik esztendő, vagyis amelyiknek évszáma négygyel maradék nélkül osztható, szökő év. 1900 is ilyen, mert a negyedrésze 475, és így az az év is szökő volna. Ámde a század évek csak akkor szökők, ha elhagyva a két utolsó 0-át, a megmaradó szám négygyel osztható. Példánkban 19 nem osztható maradék nélkül négygyel és így 1900 nem lesz szökő esztendő. E szabály magyarázata a következő:

Az esztendőt a földnek nap körül való mozgása határozza meg. Látszólag a nap változtatja helyét az égen; egyszerűség és már általánosan bevett szokás szerint mindig e látszó mozgással foglalkozunk csupán, mert hisz könnyen belátható dolog, hogy a nap látszólagos helyéről a föld valószínűs helyére való átmenetel igen könnyen eszközölhető.

Az az év, mely a gyakorlati életben szerepel, ugynevezett tropikus év és ez elnevezése alatt azt az időtartamot értjük, mely eltelik, míg a nap pályájának (ekliptika) ugyanama pontjára visszatér. Ez időtartam nem állandó, hanem évről-évre változó, e változás azonban igen csekély, egy században 0.6 másodperczet tesz ki; e változás oka a földpálya fekvésének a hold és nap vonzó ereje alatt történő változása.

Az 1900-ik év hossza 365-2421973 nap vagy 365 nap, 5 óra, 48 percz, 45-84 másodpercz. A tropikus esztendőre jó átlagos értéknek felvehetünk 365-2422 napot. A gyakorlati életben a 0-2422 naptól eltekintünk és az évet csak 365 egész napnak vesszük; ezáltal minden esztendőben 0-2422 nappal kisebbnek vesszük az esztendőt; ez az elhanyagolás négy év alatt $4 \times 0-2422 = 0-9688$ napot, vagyis majdnem egy egész napot tesz ki. Hogy tehát kikerüljünk azt az anomáliát, hogy ez elhanyagolások folytonos összegződése által egyszer csak az évszakok és ünnepek az év különböző hónapjaiba essenek, időről-időre helyrehozzuk az elhanyagolást és minden negyedik esztendőben az évhez egy napot hozzátoldunk (mert hisz 4 év alatt a hiba közel 1 nap) és ez a szökő év lesz.

De ha ezt tesszük, akkor ismét tulsokát adunk az évhez, mondhatjuk, hogy azt tulkorrigáltuk, mert hisz a hiba, mint láttuk, nem 1-0000 nap, hanem csak 0-9688 i.e.p. Minden negyedik esztendőben tehát 0-0312 nappal többet tettünk az esztendőhöz, mint kellett volna. E többlet egy század alatt $25 \times 0-0312 = 0-78$ napot és négy század alatt 3-12 napot, tehát körülbelül 3 teljes napot tesz ki; e 3 napfeleslegét négy század alatt ki kell küszöbölni. Erre legalkalmasabb mód, hogy a század évekből hármát nem vesszünk szökőnek, jöllehet az első főszabály szerint, melyet a szökő évek behozatalánál megállapítottunk, ezeknek is szökő éveknél kellene lennie. És a négy század évből csak egyet tartunk szökőnek, azt, mely 20-tól eltekintve is osztható 4-el. Ezért 1900. nem lesz szökő év; 1800., 1700. sem voltak azok; 1600. azonban szökő év volt és 2000. is az lesz.

Persze más szabály szerint is ki lehetett volna választani azt a századot, mely szökő év marad; hogy épen így választották, annak oka, hogy e naptár-reform 1582. évben rendeltetett el XIII. Gergely pápától, tehát épen a 16. században.

Tovább is fűzhetjük ez okoskodást. A század évekből csak minden negyediket tartunk meg szökő éveknek, ezáltal az elkorrigálandó 3-12 naphól három teljes napot elkorrigáltunk. Fennmarad még hibának 0-12 nap négy század alatt. E hiba negyven század vagyis négy ezredév alatt 1-2 napot tesz ki. Négy ezred év alatt körülbelül egy nap a hiba időszámításunkban, még pedig a négy ezredév egy nappal nagyobb a ténylegesnél, vagyis amaz időtartamnál, mislalt a nap 4000-szer jut az ekliptika ugyanazon pontjára. Ezt az

egy napot pedig ismét nyí fogják kijavítani, hogy valamelyik ezres évből egy napot elvesznek legegyszerűbben úgy, hogy azt az ezres évet, mely a három 0-tól eltekintve 4-el osztható, nem vessik szűkő évrnek.

Könnök azonban ránk nézve nincs olyan fontossága, hiszen 4000 év alatt sok minden történhet, igen könnyen megváltozhatik egész naptár-rendszerrünk, mely mint a fennebbiekéből kitűnik, nagyon tördelt-fördelt munka és ész-szerűbb berendezéssel egyszerűsíthető volna. Xy.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* A Huszár keze. Pancsováról írják lapunknak a következőket: „A napokban olvastam az „Országos Hírlap“-ban egy cikket, amely Budapest szubvencionált színházainak puasztulázásáról ad számot. Ez a cikk a mi vidékünkön is ólénk viszerhangot keltett, mert az a tohetetlen kéz, amely az ország két legelőkelőbb színházát jelenleg vezeti, áldatlan nyomatokat hagy a vidéki szintézetben is és az egész magyar színügyi kultúrában. Huszár Kálmán naponként aláírja azokat az aktákat, amelyeket elébe tesznek (mert ha önállóan tesz valamit, a baj még nagyobb), de arról, hogy egy nemzetnek megvan, vagy legalább meg kell, hogy legyen a színügyi politikája, mint kiegészítő és fontos alkatrésze a nemzet egész kulturpolitikájának, arról Huszár Kálmán bizonyára még soha sem hallott semmit. Ime a mi esetünk. Pancsován már évek óta nem fordult meg egy jóra való magyar szintársulat. Végre ez év május elején jött ilyen is. Kunhgyi Miklós negyven tagból álló társulata kereste fel városunkat. Huszár előadást akart tartani, de már a második után abba kellett hagynia. Pancsován mindössze néhány tisztviselő és néhány tanár képviseli a magyarságot. Kevesen vagyunk arra, hogy egy magyar szintársulatnak a megélhetést biztosítsuk. A város tanácsa tehát a legmelegebb ajánlattal kért a főispán utján 400 forint szubvencziót a kormánytól a társulat számára. Négyezer forint ugy-e bár nem sok 26,000 forintnyi államsegélyből, amelyet a képviselőház ilyen célokra megszavazott? És mi történt? Pancsova, az ország egyik legexponáltabb helye, erre a kulturcélra nem kapott egy fillért sem. Ellenben Lugoson 1500 forint áll a főispán rendelkezésére évenként. Arány ez? És kérdem, van-e abban a módszerben, amint most a magyar színügyi politikát csinálják, egy garas ára értelem és haszon?

* A király művásárlásai. A király az idén összesen 7500 forintot engedélyezett művásárlási célokra magánpénztárából. Ez összeg felén a tavaszi nemzetközi kiállításon képeket vesznek. Az országos képzőművészeti tanács e végből már javaslatba is hozott három festményt. Az összeg másik felén az országos iparművészeti muzeum közelebbi kiállításon műipari tárgyakat fognak vásárolni a budai új királyi palota számára, amelyet különben is pazar fényvel fognak berendezni.

* Patti Adelina. A nagy Adelina több havi pihenés után ismét fellépett egy hangversenyben. De a londoni Albert-Hall nem telt meg egészen erre az alkalomra. Mert a külső körülmények nem igen kedvűtek a hangversenynek. Angliában most a Wagner-kultusz napjait élük és a Gladstone halála is csökkentette a színházak és hangversenyek látogatottságát. A kritika azonban most is el van ragadtatva a nagy Adelina által. Patti különben elénekelte a „Vedrai Carino“ és a „Caro nome“ áriákat a „Rigoletto“-ból, a „Voi che sapete“ és az angol „Angels ever bright and fair“-t.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* A történelmi társulat ülése. A Magyar történelmi társulat ma délután választmányi ülést tartott gróf Teleky Géza elnöklése alatt. Nagy Gyula titkár az új tagokat jelentette be, akiket a választmány egyhangulag fölvetett. Majd Thaly Kálmán rendkívül érdekes tanulmányt olvasott fel „Egykori jellemzés Mikés Kelemen“-ről címmel. Ugyancsak Thaly Kálmán mutatta be egy eddigéle ismeretlen magyar bölcsésznek, Kiss Istvánnak kéziratát, amelynek címe: Magyar filozófia és amely három fejezetre oszlik, logikára, fizikára

és metafizikára. — Nyitra megye főkérte a történelmi társulatot, hogy nyujtsion neki segédkezet a községek névmagyarosításában. A választmány főkéri herczeg Odescalchi és Tagányi társulati tagokat, hogy a tekintetben tennének tanulmányozásokat.

A muzsa a fegyházban.

A hivatalos lap mai száma a következő pályázati hirdetésményt közli:

A nagyméltóságú magyar királyi igazságügyminiszteriumtól folyó évi május hónap 21-én 28.759.98. I. M. II. szám alatt kapott felhatalmazás alapján egy oly erkölcsnemesítő népies elbeszélésre nyitok pályázatot, melynek tárgya, mint írásmódora szabadon választható.

A mű magyar nyelven írandó meg; terjedelme nincsen korlátozva.

Csupán a hazai börtönügy tényleges szolgálatában álló hivatalos személyek pályázhatnak.

Jeligés levéllel ellátott pályaművek 1899. évi január hó 1-éig bezárólag az alulirt igazgatósághoz adhatók be.

A pályaműveket a váci királyi országos büntetőintézeti hivatalnokok közül felkerendő egy igazgató és egy lelkész fogja bírálni.

Véleményeltérés esetében a pályázati és bírálati iratok végeldöntés céljából a királyi igazságügyminiszterium elé terjeszhetnek.

A legjobbj, de magában is abszolút becű mű szerzője a váci királyi országos fegyintézet pénztárában e célra kezelt alaphól 300, azaz háromszáz korona pályadíjat fog kapni.

Vác, 1898. évi május hó 27-én.

A kir. országos fegyintézeti igazgatóság.

Váczott tehát pályázatot hirdetnek olyan erkölcsnemesítő olvasmányra, amelyet a fegyenczek kezébe lehet adni. Mi hajlandók vagyunk elhinni azt, hogy ezeknek az erkölcsnemesítő olvasmányoknak nagyobb lesz a praeventiv, mint az utólagos hatásuk és a következő hónapok börtönstatisztikájából ki fog tűnni, hogy a rossz hajlamu emberek, akiket az elzáráson, a hivatalvesztésen és a politikai jogok felfüggesztésén kívül ezután arra is elítélhetnek majd, hogy a börtönhivatalnokok műveit elolvassák, óvakodni fognak attól, hogy a fegyházba jussanak.

A pályázatban különösen két dolog feltűnő. Először az, hogy az egész világlitteratúraban nem találtak elég erkölcsnemesítő olvasmányt és másodsor, hogy épen börtönhivatalnokokkal akarják pótoltatni ezt a hézagot. Tehetséges rabokról, akik a börtönben verseket és bölcsészeti essayokat írtak, már hallottunk ismételt, poétai tehetségű börtönhivatalnokokról még sohasem. A következő hónapokban a fegyházigazgatók erkölcsnemesítő drámákat, a felügyelők erkölcsnemesítő szonettekét, a börtönőrök erkölcsnemesítő epigrammákat fognak írni. A rabok felügyelet nélkül maradván ezalatt meg fognak szokni és nem marad több csak egy. Az utolsóknak czelláján pedig egy napon kopogtatni fog a fegyházigazgató és szelid hangon kérdi majd:

— Szabad?

— Lépjén be! feleli a rab.

A fegyházfelügyelő erre félénken benyit és szemérmetes mosolylyal az ajkán kezd szólni:

— Ha megengedi, tisztelt uram, fel fogom önnek olvasni művemét, amely az ön erkölcsait meg fogja nemesíteni.

Azután megkínálva a rabot fekete kávéval és bock-szivarral, el kezd néki olvasni pályanyertes művét. És szaval egyre lelkesebben, míg egyszerre csak nyikorog a vasajtó és belép rajta a börtönőr. Jelenti, hogy pont déli tízenkét óra lévén a rab öt esztendei börtönbüntetését a pillanathban letelt. Az utolsó rab is íme szabad! A fegyházigazgató arca egy pillanatra elborul, aztán fogja a könyvét és beírja a következő ajánlást: „Pospischill Antal urnak, tisztelete jeléül és szives emlékül. A váci fegyházigazgató.“ Ezzel a könyvet ovatosan becsempészi a rab holmijai közé. A folszabadult rab pedig átöltözik, magához veszi pénzét, ékszerait és egyéb ingóságait, a könyvet azonban otthagya. Mert az a fegyház tulajdona és ő idegen tárgyhoz nem nyul. Ime az erkölcsnemesítő olvasmány hatása!

FŐVÁROS.

(Hanyatló árak.) Nemrégiben megirtuk a „Sós fü“ czimén e rovatban majdnem szörnyülködve, hogy mennyire felszökött a Csepel-sziget északi sarkán, épen az északi sarkán, a telkek ára s töprengtünk rajta mint Hamlet, hogy miért van ez? S végre megállapodtunk abban, hogy ez bizonyosan csak egy csodálatos természeti tünemény lehet. De a természet bölcs s immár egy másik tünemény jelentkezik. Épen ennek az ellenkezője. A főváros kellő közepén, a legszebb ponton, a Margithíd budai oldalán egyszer csak kiugrik egy olcsó telék. Oh, bölcs a természet, mely így kiegyenlíti a tulságokat. Az olcsó telket, mintegy 2460 ölet Holzspach Nándor, az Ország-párt egyik kimagasló oszlópa vette meg a közmunka-tanácsától, négyezögölét 100 forintjával. Báró Liphay Béla felszólalt, hogy rosszabb pontokon is már 240 forintot vettek telkeket ujjában, de Ország és társai leszavazták Liphayékat, mivelhogy a telék, ha el nem adnák, ugys csak promenade lenne fákkal és cserjékkel (fák pedig a Sartoryak szerint csak az erdőbe valók, a városokba házak valók), szóval Országék férfiasan viselkedtek, nem hagyván magukat intimidáltatni olyan léha argumentokkal, hogy itt a telkek öléért 140 forinttal többet adnak. A telék tehát a Holzspach nyakán maradt. A tény azonban, hogy a telkek ára abnormis magaslátáról rendes mederbe terelített vissza, csak megnyugtató lehet az emberség többségére nézve, mert a többség még csak ezután remél telket venni a fővárosban.

(A káposztásmegyéri vízmű.) Kunth Károly, a káposztásmegyéri vízművek építője nagyon lanyhán dolgoztat a vízvezeteki igazgató panaszokdiki, hogy a munka nem készül el a kellő időre. Így már most is kifátás van arra, hogy a tizenkettedik órában, amint máskor megcselekedte, most is halasztásért folyamodik. A tanács mai ülésén a tisztii főügyész indítványára elhatározta, hogy a vállalkozónak a kitűzött határidőt nem hosszabbítja meg és ha a főváros tizenöt nap alatt arról győződnek meg, hogy a vállalkozó a munkát tovább is lanyhán folytatja, a főnyomócsövet a vállalkozó költségére és veszedelmére házilag csináltatja meg. A vízművek már most összesen tizenhatmillió forintba kerülnek a kérdés, hogy az örökös panasz, örökös mentegődzés helyett lesz-e a főváros egész területén kifogástalan ivóvíz. Mert ez mégis csak fontosabb dolog, mint a tárgyalás, tanulmányozás és határozat.

VIDÉK.

(Reformátusok gyűlése Kolozsvárott.) A református egyházkerület közgyűlése ma délelőtt kezdődött és estig tartott. Az ülést báró Bánffy Dezső nyitotta meg. Szász Domokos imája után mindjárt vita kerekedett a közgyűlés alakulásánál egyik közgyűlési tag igazolása miatt. Az elnök tárgylagos és tapintatos vezetése mellett azonban az illető közgyűlési tagot igazolták, majd a bizottságokat megalakították. Ezután Szász Domokos püspök előadta részletes jelentését, melyben az egyházkerület anyagi és erkölcsi gyarapodását hangsulyozza. Az ellene emelt támadások kapcsán az egyházkerület vagyoni viszonyairól képet ad, kijelentvén, hogy azok a hírek, hogy az egyházkerület vagyoni viszonyai rosszak volnának, valótlanok; az egyházkerület befektetései biztosak s az egyházkerület a nehéz viszonyok közt is előrehalad. A jelentést egyhangulag tudomásul vették. Délután az igazgatótanács jelentése kapcsán Hegedüs Sándor óhajtja, hogy az egyház vagyoni kezelése, hogy minden vád-nak eleje vétessék és semmi aggály se legyen pénzügyi consolidatio tekintetében, bizottság által szabályoztassék. A javaslat Bartha Miklós és többek helyealó felzólalása után egyhangulag elfogadtatott és a bizottság Simé Lajos főgondnok elnöklésével kiküldetett. Az ülés az esti órákban is folyt, de kevésbé fontos ügyekben. A mai ülésen folyton báró Bánffy Dezső abszokált. A közgyűlést holnap folytatják.

* (Orvosi Szalavszky.) Trancsán vármegye törvényhatósági bizottságának tegnap tartott közgyűlése Szalavszky Gyula főispánt, ki hosszú idő óta most alnőkölt első ízben, lelkes orvosi munkájában részesítette. A törvényhatóság rendíthetetlen bizalmát Krassányi Károly bizottsági tag tolmácsolta, mire a főispán meghatva mondott köszönetet a bizottságnak a vármegyét, hogy tevékenységét a jövőben is neki öhajítja szentelni. Azután a törvényhatóság egyhangúlag ezer forintot szavazott meg a Vöröskereszt-kórházban létesítendő „Szalavszky Gyula” nevet viselő ágyalaptárára.

* (Érthetően utólag.) E cím alatt lapunk május 28-diki számában pozsonyi tudósítónk értesítése alapján megírtuk, hogy Pozsony város közgyűlésén a földmivelésügyi miniszternek az az érthetően rendelete, amely a szarvasmarháknak a törvényhatóság területéről Ausztriába való bevitelét eltiltja, izgalmas vitát provokált. E hírre vonatkozólag Tallier Pál királyi tanácsos, pozsonyi polgármester hozzánk írt levelében kijelenti, hogy az a hír tévedésen alapul, mert a közgyűlésnek egyetlen tárgya az 1897. évi zárózáradék volt; a földmivelésügyi miniszter rendelete szóba sem került.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Chudy Hugó ügye a kurlán. A királyi kuria Tóth Gerő bíró előadása mellett ma tárgyalta az e napokban elhunyt Chudy Hugó volt rendőrtanácsos bűnpörét és a vádlott elhalálozása következtében a további bűnvádi eljárást megszüntette.

— Aki elrabolja a saját gyermekét. Évekkel ezelőtt egy Zóna Katalin nevű szegény asszony bujdosott ki az országból. Kicsiny gyerekeit nem vitte magával, hanem odaadta örökbe Lendvay Istvánéknak, akik azt gondosan fölnevelték. Évek múltán megszólalt a gyermek atyjának, Tirjung Mihály ácsmesternek a szíve és magának kívánta fiát. Kérte Lendvayékat, adják neki vissza a fiút. Ezek hallani sem akartak a kérésről, mire Tirjung elrabolta a gyermekét. Ezért került a törvény elé, hol sirva mondogatta el, menyire fájt szíve a gyermekért. A törvényszék és ma Makay Dezső előadása alapján a királyi tábla is, az enyhítő körülmények figyelembe vételével gyermekrablás miatt hat havi börtönrre ítélte Tirjung Mihályt, aki gyermekét még sem kapja vissza.

— Egy rendőrkapitány bűnyege. Seidel Lajosnak, Székesfehérvár volt főkapitányának bűnyegében a székesfehérvári törvényszék ma fejezte be a végtárgyalást. Az ítéletet, rendkívül nagyszámú érdeklődő közönség jelenlétében, délután fél négykor hirdették ki. Seidelt a hivatali sikkasztás és csalás vádjára alól felmentették, a sikkasztás bűntettében és vesztegetésben pedig vétkesnek találták és hat havi börtönrre, ötven forint pénzbüntetésre és politikai jogainak három évi elvesztésére ítélték. Vádlott és védője felebbeztek.

— A lejtőn. Hoffmann Arthur, egy jó családból való vagyonos fiatal ember Antwerpenbe rándult, ahol gyémántkereskedésre adta magát. Eleinte jól is ment a dolga, de mert könnyelmű életet folytatott, tönkre jutott és visszajött Budapestre — magával hozva szeretőjének, Trevigné Annának ékszereit és megtakarított filléreit. Az elhagyott és meglóptott leány följelentést tett a törvényszék Hoffmann Arthurt ma nyolc hónapra börtönrre ítélte, amely büntetéséből öt hónapot a vizsgálati fogság által kitöltöttnek vett. Az ítélet jogerős.

A mentő aggkor.

(Közművelődési tárgyalás.)

Rojkó András, murány-huttai római katolikus lelkész a Lepényi Miklós felelős szerkesztése alatt megjelenő „Krestyán” című tót nyelvű újságban mérges cikkekkel írt, amelyekben a főügyesség hitfeleket ellen elkövetett igazságtalant és Rojkót pörbe fogta. A főügyesség a következő kitételeket inkriminálta:

„Nem vagyunk egyebek, mint zsidók eszközei, akik bennünket folyton uszítanak és a kereszténység, különösen pedig a katolicizmus teljes

kürtására, elpusztítására, megsemmisítésére velünk visszaélnek.” „Az ő, t. i. Jézus Krisztus urunk isteni művét, az ő szent egyházát, a kereszténységet, a katolicizmust lerombolni, megromlani és teljesen megsemmisíteni.”

„A zsidóság kereste a fegyvert a Krisztus egyháza elleni harcához és a sátán kezébe adta a fegyvert és az a fegyver a szabadkőművesség. A szabadkőművesség a sátán egyháza. Sátán feje a szabadkőművességnek. Sátán kötötte össze a szabadkőművességet a zsidósággal Krisztus és egyháza ellen. A szabadkőművesek és a zsidók kezét fogva dolgoznak a kereszténység, különösen pedig a katolicizmus megsemmisítésén.”

„A zsidó szabadkőművesség egyformán hatalmas a trón ellen és a vallás ellen.” „Nem mellőzhetem hallgatással azt, amire vállalkozik és amit ki akar vinni a zsidók által vezetett és hajtott zsidó szabadkőműves csorda.”

„Ilyen szklavok, zsidó rabzolgák azok is mind, akik az országgyűlésen megszavazták az egyház elleni törvényeket, a polgári házasságot, a hitfeleket nélküli iskolákat, a zsidó receptziót, a hitfeleket nélkülséget, a hitetlenséget, istentelenséget. Ezek az egyház elleni törvények minő gyümölcsei a zsidó szabadkőműves fának, szklavok, zsidó rabzolgák azok is mind, kik a zsidó szabadkőműves liberális kormány részére korteskedtek, az ő részére képviselőket választottak az országgyűlésre. Szóval, aljas szklavok, zsidó rabzolgák mind azok, kik a zsidó szabadkőműves liberális tatárokkal egy követ fujnak. És, fájdalom, az ilyen utálatos, undorító, aljas zsoldos szklav zsidórabzolgák volt és mostanig is van nagy számban, úgy a polgári, valamint a papi osztályban.”

„És ezen két hatalmas armádiát jelenleg a zsidóság vezeti a harcban talnudsztikus tervvel, az összes nemzetek, az egész világ feletti uralmuk megvalósítása végett.”

„Magyarországunkat és a benne lakó nemzeteket már teljesen elfoglalták a zsidók és pedig az első armádia, tudniillik a szabadkőművesek, a liberális tatárok és tuti quanti compagni segítségével olyannyira, hogy az már tulajdonképpen nem Magyarország, hanem Zaidóország vagy miként Drumont Edé nevezi. „Zsidó kolónia.”

„Jelenleg a zsidóság nem egyéb, mint az Istentől eltaszított, Isten átkával sújtott race, faj, mely miként az Isten átkával sújtott testvérgyilkos Kain, Krisztus-gyilkos zsidó a világban bolyong, homlokán horván eltaszításának bélyegét és bolyongni fog mindaddig, míg tévedéseit belátván, kéri fogja eltaszítása bélyegének lemosását Jézus Krisztus vére által a kereszténységben.”

„Én pedig azt mondom: a zsidók, emez Isten átkával sújtott nép, nem csak hogy „Gens de terrima”, tudniillik legáljasabb nép. „Odium generis humani”, az emberi nem által gyűlölt nép, legutolsó faj, olyan mint a pestis, teibetetlen parasita, aki évszázadokon keresztül rontja és pusztítja az összes keresztény nemzeteket. A zsidó az élet felől táplált érzéki nézeteivel veszélyezteti az európai népek minden erkölcsösségét és megmérgezi az összes irodalmakat.”

„A zsidók, mint a tifusz-bacillusok rontják a nép egészséges testét.”

„Az összes nemzeteknek van egy közös ellenségük, iszonyatos ellenségük, aki tőkéjével és tetteivel az összes nemzeteket egyaránt, szellemileg és anyagilag rontja és ez ellenség a zsidó.”

„Amik a hernyók a kertben, azok a zsidók az országban. Ami az egér a buzában, az a zsidó a községben. Ami a görény a csirkék és tyúkok között, az a zsidó a keresztények között.”

Ma tartották meg ebben a sajtóperben az esküdtszéki tárgyalást, amelyen Zsitvay Leó alnőkölt, a főügyességet dr. Geguss Gusztáv királyi ügyész képviselte, a vádlott lelkész dr. Szemadám Sándor védte.

Mindenekelőtt a vádlottat hallgatták ki az általános kérdésekre.

— Neve?
— Rojkó András.
— Hány éves?
— Hetvenöt.
— Mi a foglalkozása?
— Most adminisztrátor vagyok Murány-Huttán; de tulajdonképpen nyugalmazott plébános vagyok.
— Volt-e már büntetve?
— Igen. 1882-ben egy esztendőre a l a m f o g h á z r a ítélték.
— Akkor is igazságtalant?
— Igen.
— A budapesti esküdtszék előtt nem állt még?
— De igen. Tavaly vádlottként álltam itt, de fölmentették.

Az ügyész: Igaz-e, hogy akkor megállapították az igazságot és mégis fölmentették?

A vádlott: Nem tudom, már nem emlékszem rá.

Ezután Vagács-Rácz Flóris tót tolmács fölolvasta a vádlevelet és az inkriminált közleményt, mire a vádlottat a szarvasmarha kérdésében hallgatták ki.

Elnökök: Álljon ide a felelő, ön írta a cikket?

— Nem tagadhatom.
— Rendes munkatárs a „Krestyán”-nak?
— Néha irok bele.
— Fizetik a cikkeit?

— Ez szégyen, gyalázat lenne egy katolikus papra. Védni akartam egyházamat. A pápa ugyanis mostanában két encyklikát adott ki a sátán zsidó-szabadkőműves szekta ellen. Ezért szent kötelességemnek tartottam írni.

— Egyházi hatóságától kapott utasítást ilyen cikkek írására.

— Az elhalt püspökömtől kaptam, de a mostanától, Ivánkovicstól nem.

— Nem vezeti önt valamilyen személyes kegyesség a zsidók ellen?

— Hát, engem üldöztek a zsidók miatt és egyszer meg is vertek. Azért tették, mert amint egyszer az ünnepi processió alatt a körmeimben mulattak, személyesen rendreutasítottam őket. A parasztleányok vettek ki a zsidók kezéből.

— Volt-e önnek zsidó uszorással baja valamikor?

— Sohasem.
Erre a perbeszédnek következtek.

Geguss királyi ügyész magas színvonalon álló és szépen előadott vádbeszéde, majd dr. Szemadám védőnek védőbeszéde után az esküdtek 7 szóval 5 ellen megállapították ugyan, hogy van igazság a cikkben, de akként határoztak 6 szóval 6 ellen, hogy nem vétkezik a vádlott. Vagyis Rojkó plébános ép úgy járt most is, mint múlt évi sajtópöre alkalmával: az aggkor miatt büntetni nem akartak. A verdikt alapján a sajtóbíró persze felmentő ítéletet hozott és a kincstárt 30 forint védődíj fizetésére kötelezte.

SPORT.

† Alagi versenyek. Kedden, június 4-én kezdődik az alagi meeting, amelynek néhány versenyére már bezáródtak a nevezések. A megnyitó handicapr 20 lovat neveztek; a top weightot Zote (80 kilogramm) viszi, Valerie (78), Abgar (71) stb. előtt. Az eladók versenyében (1000 korona, 1200 méter) 16 lónak van indulási jogosultsága, köztük Eikonogen, Fayr Play, Prior stb. A kétévesek eladóversenyében 14 ló közt Radcliffe, Párta III., Tambar, Intruder stb. vannak nevezve, a Váczi díjban Zopf, Abgar, Fodrász a jobbak. A második napi palotai akadályversenyben Harmat viszi a legnagyobb súlyt (75 kilót), utána Dogaressa (74), Contó (73), Risico (68), Feleség (65½) stb. következnek. Ha a többi napokra a nevezések ép oly jól sikerülnek, mint az első két napra, akkor rendkívül érdekes versenyekre van kilátás.

† Wassa-t a derbyből törölték. Tegnap délután a bécsi Jockey-club Németországból táviratot kapott, hogy Wassa és istállóháza Riff Raff nem vesz részt a június ötödiki derbyben. Wassa tegnapi galoppja, amelytől a derbyben való részvételét tették függővé, úgy látszik, nem elégtette ki idomítóját és most már a monarchia legklasszikusabb versenyében csak halföldi lovak fognak futni. A valószínű indulók a következők:

Mindig lovagolja	Hurtabla
Gagerl	Smith
Crampon	Park
Ladron	Rawlinson
Áraló	Adams
Dória	Sharpe
Shannon	Peake
Lulu	Hyams
Gaspilleur	?
Makó	Clemenson
Maiközig	Barker
Doge	Gilchrist

— **Athletikai versenyek.** A „Magyar atletikai Club” június 5-iki viadalának nevezései százon felül záródtak. Nyolcz budapesti egyúton kívül a vidékről, továbbá Prágából és Bécsből jöttek nevezések. Feltűnő szép számmal érkeztek a nevezések az Eszterházy-emlékversenyre, a 100 yardos síkfutásra a 220 yardos handicapr. Igen szép küzdelemre van kilátás az 5 angol mértéftűdes síkfutásban, ahol három kiváló erő fog találkozni: Albala, Engländer (Bécs) és Wolf (Prága). A két országos bajnokságon kívül az Andrássy-vándordíj az, amely kiválóbb figyelmet kelt. A három kerékpárverseny közül legérdekesebb a ritkán szereplő 500 méteres egykörös verseny. Bár jelenleg még kevés kerékpáros van a pályán trainingben, elég szép számmal neveztek amatőrjeink a versenyekre.

Bécsi nyári löversenyek.

(ötödik nap.)

A mai versenyeket a Freudenauban a nagy felhőszakadás tette tönkre. A verseny előtt még gyönyörű szép idő volt, úgy, hogy eltérőleg az előbbi napoktól, nagy közönség gyűlt össze. Különösen katonatisztek jelentek meg nagy számban, mert ma került eldöntésre a Hadseregi akadályverseny, melynek 4000 koronáját és tiszteletdíját ő felsége adja. Az első futamban még sütött a nap, de a második futam alatt már megeredt az eső és mire a lovakat az akadályversenyre nyergelték, az egész Freudenau vízben úszott.

A mai futamok egytől-egyig meglepetéssel végződtek, ami az esőzés következtében felázott talajnak tulajdonítható. Az Aaron-handicap-ban 16 induló közül a mezőny legnagyobb outside-je, gróf Batthyány Elemér idősb menje, Álmosa győzött; kevés számú hívei 5 forintra 176 forintot kaptak. A közönség fő érdeklődését természetesen a Hadseregi akadályverseny keltette fel. A jelzőtáblára a következő lovak neveit húzták föl:

Grobian	lovagolja	báró Korb
Tömör	„	Waclaviczek
Water-Lily	„	gróf Orssich
Feleség	„	Bárczay
Vándor	„	Calm
Bakfisch	„	báró Ramberg
Benedikt	„	báró Tán
Aramis	„	Koller.

A ringnek nem volt határozott favoriteja, legtöbbet fogadták Grobiánt, Water-Lilyt és Aramist, míg Feleség outsiderként indult. Szakadó esőben eresztette el a starter a lovakat, de urlovásaink derekasan kitettek magukért, mert habár mély volt a talaj, nagyobb baleset nem történt. A versenyt Bárcazy főhadnagy 4 éves Feleség nevű lova nyerte meg, míg a második helyre a favorit Aramis érkezett. Water-Lily és Grobián elbukott, de sem a lónak, sem a lovasnak baja nem történt. Tömördöt feltartották. Ferencz Ferdinánd főkereszeg, ki ő felsége képviseletében jelent meg, a győztes főhadnagyot megdicsérte bravuros lovaglásáért. A tiszteletdíj ő felsége remek kivitelű ezüst lovasszobra volt. A többi versenyben is vereséget szenvedtek a favoriteok.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladók gát-versenye. Díj 2000 korona. Távolság 2400 méter.

1. Szászbereki ménes Jura 68 1/2 kilogramm, lovagolta Csompóra.
2. Lebaudy R. Sarajevó 65 1/2 kilogramm, lovagolta Barker.
3. Herczeg Eszterházy Bob 68 1/2 kilogramm, lovagolta Williamson.

Futottak még: Péchy A. Ginger 67 kilogramm, lovagolta Seybal. Gróf Trautmannsdorff Bálkírályné 65 1/2 kilogramm, lovagolta Stinn.

Bírói ítélet: Biztosan hat hosszal első, fejhosszal harmadik. Totalisateur: 5: 30, helyre 25: 107 I. 25: 86 II.

II. Kétéves nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Báró Springer G. Mindegy 56 kilogramm, lovagolta Hyams.
2. Lebaudy R. Simbach 56 kilogramm, lovagolta Barker.
3. Herczeg Pálffy Albatros 56 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Gróf Arco-Zinnenberg Hunding 56 kilogramm, lovagolta Huxtable. Mr. Dorryt Mon plaisir 56 kilogramm, lovagolta Ibbet. Gróf Henckel Cornet 54 1/2 kilogramm, lovagolta Adams. Gróf Kinsky Zdenko Frango 56 kilogramm, lovagolta istálló fiú. Miklósfalvi ménes Trilby 54 1/2 kilogramm, lovagolta Wilton. Péchy Andor Dacapo 56 kilogramm, lovagolta Sharpe. Reazke J. Nituperca 54 1/2 kilogramm, lovagolta Peake. Schmidler L. Jaskolka 54 1/2 kilogramm,

lovagolta A. Bulford. Gróf Sztáray Becses 54 1/2 kilogramm, lovagolta Gilchrist.

Bírói ítélet: Biztosan egy és fél hosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur: 5: 21, helyre 25: 41 I., 25: 87 II. 25: 35 III.

III. Aaron-handicap. Díj 5000 korona. Távolság 1300 méter.

1. Gróf Batthyány E. Álmos 62 1/2 kilogramm, lovagolta Huxtable.
2. Gr. Henckel A. Vilmos 47 1/2 kilogramm, lovagolta Marsh.
3. Dreher A. Tip-Top 65 kilogramm, lovagolta Smith.

Futottak még: Báró Üchtritz Zs. Ignác 65 kilogramm, lovagolta Sharpe. Mr. Janoff Páratlan 54 kilogramm, lovagolta Hyams. Péchy A. Prosa 54 kilogramm, lovagolta Poole. Gróf Sztáray J. Véletlen 52 1/2 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Schossberger L. Hebe 52 kilogramm, lovagolta Wilton. Angern-ménés Sylvester 60 kilogramm, lovagolta Ibbet. Wahrman R. Duna 50 kilogramm, lovagolta Rawlinson. Szemere M. Garibaldi 50 kilogramm, lovagolta Cleminson. Dreher A. Zote 49 kilogramm, lovagolta Bulford S. Gróf Kinsky Zdenko 48 1/2 kilogramm, lovagolta istálló fiú. Mr. Lincoln Spinstor 46 kilogramm, lovagolta Sands. Capt. Gaston Reparatur 42 kilogramm, lovagolta Milne.

Bírói ítélet: Könnyen 2 hosszal első, nyakhosszal harmadik.

Totalisateur: 5: 176, helyre 25: 265 I., 25: 53 II., 25: 52 III.

IV. Kétévesek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter.

1. Gr. Forgách Szeszély 57 kilogramm, lovagolta Wilton.
2. Gr. Festetics Malmaison 57 kilogramm, lovagolta Park.

† Gr. Henckel Matura 54 1/2 kilogramm, lovagolta Smith.

† Wahrman R. Damiette 57 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Capt. Gaston Leader 57 kilogramm, lovagolta Cleminson. Gr. Hunyadi Diomed 56 kilogramm, lovagolta Pool. Br. Springer Berenice 54 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams. Gr. Trautmannsdorff Rastaquère 56 kilogramm, lovagolta Marsch. Br. Üchtritz Mini 54 1/2 kilogramm, lovagolta Sharpe.

Bírói ítélet: könnyen három hosszal első, holtversenyben a harmadik helyre.

Tot. 5: 87, helyre 25: 44 I., 25: 35 II., 25: 33 III. (Matura) és 25: 29 III. (Damiette).

V. Hadsereg akadályverseny. Díj 4000 korona és tisztelet-díj. Távolság 4000 méter.

1. Bárczay főhadnagy Feleség 66 1/2 kilogramm, lovagolta a tulajdonos.
2. Koller főhadnagy Aramis 72 1/2 kilogramm, lovagolta a tulajdonos.
3. Calm. százados Vándor 64 1/2 kilogramm, lovagolta báró Eitz.

Futottak még: Báró Korb-Weidenheim Grobian 67 1/2 kilogramm, lovagolta a tulajdonos. Gróf Lodron Tömörd 64 1/2 kilogramm, lovagolta Waclaviczek. Gróf Orssich Water-Lily 72 1/2 kilogramm, lovagolta a tulajdonos. Báró Ramberg Bakfisch 69 1/2 kilogramm, lovagolta a tulajdonos. Weiterhiller százados Benedikt 72 1/2 kilogramm, lovagolta báró Tán.

Totalisateur: 5: 129, helyre 25: 129 I. 25: 121 II. 25: 38 III.

VI. Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter.

1. Dreher Antal Gehst-vira 57 kilogramm, lovagolta Smith.
2. Dr. Russo Aspasia 51 kilogramm, lovagolta Hyams.
3. Tránkei százados Turi-Tari 52 1/2 kilogramm, lovagolta Bulford S.

Futottak még: Báró Erlanger Szittyá, 61 kilogramm, lovagolta Huxtable. Mr. Dorryt Katinka 60 1/2 kilogramm, lovagolta Adams. Gróf Trautmannsdorff Anó 58 1/2 kilogramm, lovagolta Barker. Gróf Henckel Senator 57 1/2 kilogramm, lovagolta Sharpe. Gróf Eszterházy Judica 57 kilogramm, lovagolta Cleminson. Egyedi Arthur Jaratus 55 1/2 kilogramm, lovagolta Griffits. Báró Springer Marasca 48 1/2 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Szászbereki ménes Georgette 45 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Fejhosszal első, nyakhosszal harmadik.

Totalisateur: 5: 34, helyre 25: 49 I., 25: 44. II. 25: 60 III.

VII. Eladók-handicapsje. Díj 2000 korona. Távolság 1600 méter.

1. Dr. Russo E. Lord Bob 50 1/2 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
2. Gr. Degenfeld Szeszély II. 56 kilogramm, lovagolta Barker.
3. Gr. Wenckheim Bálványom 63 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Mr. Lincoln Enying 58 1/2 kilogramm, lovagolta Ibbet. Lederer lovag Jamina 53 kilogramm, lovagolta Peake. Báró Springer G. Kadmea 52 1/2 kilogramm, lovagolta Hyams. Capt. Gaston Abgar 52 kilogramm, lovagolta Cleminson. Gróf Kinsky Zdenko 50 kilogramm, lovagolta Grimshaw. Gr. Sternberg Menelik 50 1/2 kilogramm, lovagolta Marsh. Szászbereki ménes Ara 48 1/2 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Nyakhosszal nyerve, fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5: 62, helyre 25: 85 I., 25: 48 II., 25: 137 III.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kitüntetés. Ő felsége a király Gerhardt Gusztáv bankigazgatónak, a hazai közlekedésügyi előmozdítás körül szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend középherezstjét adományozta.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter dr. Točka Béla budapesti kereskedelmi és váltótörvényszéki joggyakornokot a sátoralj helyi törvényszékhez aljegyzővé; — Széll József szombathelyi törvényszéki irnokot a szombathelyi törvényszékhez irodatiszté nevezte ki.

Pályázatok. A debreczeni járásbírósnágnál irnok állásokra, a kisczelli (Nagyszombat) járásbírósnágnál telekkönyvi átalakító díjnoki állásra, a kolozsvári fa- és fémipari szakiskolánál segédművezetői és szolgái állásra, az aradi fa- és fémipari szakiskolánál fémipari szaktanári állásra, a budapesti főfémjelző és fémbeviteli hivatalnál olvasztói állásra, a soproni fővámbivatalnál gyakornoki állásra, a zombori adóhivatalnál adóhivatali segédi állásra, a szombathelyi járásbírósnágnál hivatali segédi állásra, az eperjesi törvényszéknél hivatali segédi állásra, a fővárosi pénzügyigazgatóság területén levő fogyasztási adóhivataloknál adóhivatali ellenőri állásra, a fővárosi pénzügyigazgatóságnál fogalmazó gyakornoki állásra, a váci orsz. fegyintézetnél főfegyőri állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

Árverések a fővárosban. Singhoffer Géza ingóságai VI. O-utca 11. június 3. Dr. Ziffer Emil ingóságai VIII. József-körút 10—12. június 3. Báró Koritovszky Konstantin ingóságai VIII. Üllői-ut 8. és VI. Bulyovszky-utca 34—36. június 3. Stern Henrik ingóságai VII. Dob-utca 7. június 3. Freund Samu ingóságai VII. Csengery-utca 23. június 3. Ramaszéder János ingóságai VII. Törökör, Órnagy-utca 9. június 6. Jeney Lajos ingóságai VIII. Üllői-ut 4. június 3. Radnay Vilmosné ingatlan Alkotmány-utca 22. földszint 1. július 5. Radnay Vilmosné ingatlan V. Alkotmány-utca 22. földszint 1. július 6. Sanitas részvénytársaság ingóságai VII. Gizella-ut 51. június 13. Ledniczky Márton ingóságai VIII. József-körút 65. június 3. Vörösmarty-nyomda részvény-társaság ingóságai VIII. József-körút 14. június 3.

A vidéken. Nagel Ferencz ingóságai Ujpesten június 3. Focht Jánosné ingatlanai Módoson június 20. Ocskay István ingóságai Bakta-pusztán (Beregszász) június 10. Henter Pál ingatlanai Maros-Vásárhelyt június 20. Grosz János ingatlanai Balassa-Gyarmaton augusztus 1. Bánó Zoltán ingatlanai Eperjesen július 19. Weisz Adolf ingatlanai Nagy-váradon június 18. Krausz Mihály ingatlanai Nagykikindán augusztus 29. Rottersmann Samu ingatlanai Zsolnán augusztus 17. Wallenföld Mátyas ingóságai Duna-Brgdányban (Szent-Endre) június 4. Arentschild Ottó ingóságai (Szoláthoz) (Eger) június 28.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Nyílt kérdés méltóságos Hammersberg Jenő királyi főügyész urhoz.

Méltóságod bizonyosan már olvasta, hogy a büntető törvénykönyv 291. és 310. §§-ban mi foglaltatik. Hogy a gondatlanságból elkövetett emberölés hivatalból üldözendő.

Méltóságod bizonyára azt is olvasta és bizonyára sokszor olvasta, hogy a villamos vasut itt is ott is elgázolt egy embert. Stereotyp hír ez már a szerkesztőségekben s a vége ilyenformán hangzik: „A mentők elvitték a Rókusha, de utközben meghalt.”

Ma is elgázolt a szentendrei gőzvasut a császárfürdő előtt egy tizenkét esztendő kis fiút, aki menten meghalt.

Ezt méltóságod bizonyosan olvassa.

De miképp van az, mi meg sohasem olvastuk, hogy ebben a tárgyban valaha kriminális vizsgálat is lett volna?

Egy harmadik kíváncsi ember.

NYILT-TÉR.

Világhírű kőnes iszap-fürdő. 1898. megnyitották a Ferencz József-fürdőház, a tisztviselőlak. Modern berendezések az ajkór minden hyg. vívmányainak alkalmazásával. Felvilágosítást nyújt a fürdő igazgatóság.

Columbia-kerékpárok. Meteor-kerékpárok. Nagy kerékpáriskola. Kitűnő mesterek Villanyvilágítás. Fodor Károly és társa. Aréna-ut és Lendvay-utca sark. Villanyvasutat megállít helyre.

KÖZGAZDASÁG.

Hamburg, június 2. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 303.70. Az irányzat nyugodt.

Paris, június 2. (Bankkintatás.) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 83.27 : 100. Kamatok és leszámítolás jövedelme 506.000 frk. Érczkészlet (ezüst) + 1.629.000 frk. Váltótárca + 38.443.000 frank. Magánkövetelések — 40.032.000 frank. Érczkészlet (arany) — 2.792.000 frank. Előlegek aranyrudakra + 2.926.000 frk. Jegyforgalom + 63.518.000 frank.

London, június 2. (Bankkintatás.) Összes tartalék 26.046.000 font sterling (—499.000). Jegyforgalom 27.777.000 font sterling (+330.000). Bankkészlet 7.823.000 font sterling (—169.000). Magánosok letételei 82.650.000 font strl. (—962.000). Kincstári követelés 42.406.000 font strl. (—1.046.000). Jegytartalék 28.899.000 font sterling (—879.000).

Közgazdasági táviratok.

New-York, június 2. (C. T. B.)

	június 2. cents	június 1. cents
Buza júliusra	97 ¹ / ₂	100 ¹ / ₂
szeptemberre	84	85 ¹ / ₂
decemberre	82	82
Tengeri júliusra	89	83 ¹ / ₂

Chicago, június 2. (C. T. B.)

	június 2. cents	június 1. cents
Buza szeptemberre	79	78 ¹ / ₂
Tengeri szeptemberre	84 ¹ / ₂	83 ¹ / ₂

Ipar és kereskedelem.

Magyar cukoripar részvény-társaság. E társaság igazgatósága megállapította az 1897—98. évi mérleget és elhatározta, hogy az A. sorozatu részvényekre hét százalékos, a B. sorozatu részvényekre kilenc százalékos osztalék kifizetését fogja javasolni a közgyűlésnek. A nyereségből 247.000 forintot utalnak az értékesítési alaphoz, a rendes tartalékalapot 150.000 forinttal dotálják és 10.000 forintot adnak a munkások segélyalapjának. A fennmaradó 40.759 forint 44 krajczárt új számlára viszik át. Tekintettel a fényes mérlegre, a Magyar általános hitelbank már közelebb tőzsdére szándékozik hozni a birtokában levő törzsrészvényeket is.

Csődnýtások. Groszmann F. ugvári kereskedő ellen a beregszászi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Szuk Lajos törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Ivánczy László ugvári ügyvéd; bejelentési határidő: június 29., felszámolási határidő: július 27. — Stern Bernát érsekujvári kereskedő ellen a nyitrai királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Névény Ignác törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Ozoray József érsekujvári ügyvéd; bejelentési határidő: július 25., felszámolási határidő: augusztus 25. — Messer Lajos pankotai kereskedő ellen az aradi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Scharner Sándor törvényszéki bíró; tömeggondnok Domsz György pankotai ügyvéd; bejelentési határidő: július 18., felszámolási határidő: július 25. — Haidinger Dávid és társa budapesti kereskedő cég ellen a budapesti kereskedelmi és váltótörvényszék részéről. Csődbiztos Stajer Gyula törvényszéki bíró; tömeggondnok Fejér Márton ügyvéd; bejelentési határidő: június 30., felszámolási határidő: július 28. — Gőnczi Illés budapesti kereskedő cég ellen a budapesti királyi kereskedelmi és váltótörvényszék részéről. Csődbiztos Csapó Ferencz törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Czifler Ármán ügyvéd; bejelentési határidő: június 30., felszámolási határidő: július 28. — Müller Mihály sági kereskedő ellen a zombori királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Kemény Béla törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Buják József zombori ügyvéd; bejelentési határidő: augusztus 18., felszámolási határidő: szeptember 18. — Ifj. Pankl József brádi kereskedő ellen a dévai királyi törvényszék részéről. Csődbiztos dr. Biró Kálmán törvényszéki bíró; tömeggondnok Nogáll Károly köröshányai ügyvéd; bejelentési határidő: július 25., felszámolási határidő: augusztus 31. — Schwartz testvérek nyiregyházi kereskedő cég ellen a nyiregyházi királyi törvényszék részéről. Csődbiztos Szabó László törvényszéki bíró; tömeggondnok dr. Ferlicska Kálmán ügyvéd; bejelentési határidő: augusztus 1., felszámolási határidő: augusztus 26.

Kőbányai sertésplacc, június 2. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként) 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 59—59¹/₂ krajczárig. Közép (páronként) 251—320 kigrig terjedő súlyban) 58—59 kr. Könnyű (páronként 250 kigrig terjedő súlyban; 58—59 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kigr. felüli súlyban) 53—59 krajczárig, közép (páronként 240—260) kilogramm súlyban) 57¹/₂—58 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 56¹/₂—57¹/₂ krajczárig. Sertéslemez: 1898. május 31. napján volt készlet 41.685 drb, június 1-én felhajtattott 108 drb, június 1-én elszállítottott 560 darab, június 2-ára maradt készleiben 41.233 darab. A hizott sertés üzletirányzata csendes.

Budapesti konzum-sertésvásár, június 2. A ferenczvárosi petroleumraktárnál levő székeafővárosi konzum-sertésvásárra 1898. június 1-én érkezett 315 drb. Készlet 857 darab, összes felhajtás 872 drb. Elszállítottott budapesti fogyasztásra 368 drb, elszállítatlan maradt 804 drb. Napi árak: 120—180 kilós 53—59 kr, 220—280 kilós 57—59 krajczár, 320—380 kilós 57—59 kr, öreg nehéz 53 kr, malacz 38—40 krajczár. A vásár hangulata lanyha volt.

Budapesti vágómarhavásár, június 2. (A budapesti közbiztos és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtattott 2887 darab nagy vágómarha, nevezetesen: 1107 darab magyar és tarka ökör, 455 darab magyar és tarka tehén, 576 darab szerbiai ökör, 20 darab szerbiai tehén, 101 darab bika és 128 darab bivaly. Minőség szerint 865 darab elsőrendű hizott, 1369 darab középminőségű és 327 darab alárendelt minőségű ökör. Kisebb felhajtás és idegen vendők nagyobb számu megjelenése folytán az összes és jó minőségű árura az irányzat élénkebb volt a sz árak 100 kilogrammonként 1¹/₂-től 2 forintig emelkedtek. Silányabb minőségű 1¹/₂ forinttól 1 forintig emelkedtek, I. minőségű tarka ökrök és tehének után a kereslet állandóan jó. Következő árak jegyzettek: Hizott magyar és tarka ökör, jobb minőségű 30—33 forintig, hizott magyar és tarka ökör, középminőségű 27—31 forintig, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 22—26 forintig, jobb minőségű magyar és tarka tehén 22—23, kivételesen tarka tehén 24 forintig, magyar tehén középminőségű 22—23 forintig, szerbiai ökör, jobb minőségű 26—31 forintig, szerbiai ökör, középminőségű 22—25 forintig, szerbiai bika 23—33 forintig, szerbiai bivaly 18—23 forintig. Métermázánként élősúlyban.

Budapesti szurómarhavásár, június 2. Felhozott: 775 darab belföldi, 12 darab növendék élő borjut és 111 darab élő bányt. A borjuvásár hangulata élénk volt. Jegyzett árak: Élő borjuk: Belföldi 32—42 forint, kivételesen 45—48 forintig súlyra. Növendék borjuk 21—25 forintig. Élő bány: 4—7 forint páronként.

Budapesti gazdasági és tenyészmahavásár, június 2. (A budapesti közbiztos és marhavásár-igazgatóság jelentése.) Felhajtattott: 818 darab, ugymint: jármos ökör elsőminőségű 83 drb, közép 140 darab, fejős tehén: tarka 56 darab, bonyhádi 56 darab. Fejős tehénekre kevesebb vevő volt, ezeknek ára változatlan maradt. Hosszabb pangás után ma ismét néhány farka jármos ökrök hoztak a vásárra s kilátás van rá, hogy ezentul hetenként néhány száz darab fog eladásra kerülni. Egyes vevők közül említhetők: Kunfi 18 darab, Strasser 22 darab. Következő árak jegyzettek: Elsőrendű jármos ökör 300—395 forintig páronként. Középminőségű jármos ökör 29—33 forintig súlyra. Fejős tehénkért és pedig: Tarka, kevert származásu tehén 70—110 forintig, bonyhádi tehén 120—160 forintig darabonként.

Bécsi juhvásár, június 2. Felhajtás 415 drb. A csekély felhajtás következtében az árak 1—2 krajczárral emelkedtek és az egész készlet gyorsan elkel. Jegyzések: kiviteli juh 24—26 kr. kilonként.

Bécsi szurómarhavásár június 2. A mai vásárra felhoztak 4018 darab borjut, 1641 darab élő sertés, 1043 darab élő sertés, 155 darab élő juhot, 495 darab bányt. A borjuvásáron az árak és irányzat a mult héthez képest változatlan maradt. Öltött sertés irányzata szilárd és az árak 2 krral emelkedtek. Jegyzések: élő borju 40—44 kr, prima 46—52 kr, igen finom minőségű 54—56 kr, öltött borju 46—66 kr, prima 58—66 kr, fiatal sertés 38—51 kr, öltött nehéz sertés 54—60 kr, prima szilárd 52—60 kr, öltött juh 28—40 kr, kilonként. Bány 5—12 forint párja.

Pénzügy.

Fiumei alapítások. A magyar kikötővárosban a magyar ipari és kereskedelmi érdekeket eddig jobbara oly vállalatok képviselték, amelyek a Magyar általános hitelbankkal állanak összeköttetésben. Ilyenek a Fiumei hitelbank, a Fiumei petroleumfinomító, a Fiumei rizshántoló stb., amelyek igazgatóságában jelentékeny részük van a fiumei autonomisták néhány vezető egyéniségének. Mint most hirtik, a Pesti magyar kereskedelmi bank a Magyar kereskedelmi részvénytársasággal együttesen több új vállalatot szándékozik alapítani Fiumében. Egy millió forint alaptőkével fog

megalakulni a Fiumei kereskedelmi bank, alakulni fog továbbá egy Fiumei kereskedelmi társaság legfeljebb 200.000 forint alaptőkével és végre egy harmadik társaság a dalmát kikötővárosokkal való forgalom fejlesztésére. Mindezen vállalatok ugyan még a tervezgetés stadiumában vannak, de ha létesülnék mindenestre előnyére lesznek a fiumei piacnak már csak azért is, mivel üdvös versenyt fognak kelteni a már meglévőekkel.

Az angol bank kamatlábjá. Mint Londonból jelentik, az angol bank ma a leszámítolási kamatlábot 8 százalékra szállította le és ezzel az angol pénzpiacra ismét a rendes kamatláb van érvényben. Ez az intézkedés a legutóbbi napokban egybíránt már előrelátható volt, mert a magándiskont 2 százalékra süllyedt. Mégis azt hitték, hogy a bank talán tekintettel lesz a japán és orosz keresletre, amely a piacon kapható aranyat 77 shilling 9¹/₂ pennys áron is élénken kereste. Ugy látszik azonban, hogy a bankkintatás kedvező volt e héten és ez készítette a bank vezetőségét a kamatláb leszállítására.

Közlekedés.

Kassa-oderbergi vasút. E társaság ma tartotta rendes évi közgyűlését F. A. l. Miksa elnöklése alatt. A R. A. t. H. Péter miniszteri tanácsos vezérigazgató által előterjesztett jelentés szerint a bevételek összege 7.882.714 forint, a kiadásoké pedig 4.191.689 forint, emelkedett, úgy hogy a fölösleg 3.691.074 forint, rugott föl. A bevételek összege tehát a megelőző kedvező esztendővel is 547.806 forinttal volt nagyobb. A társaság abban a kedvező helyzetben van, hogy az állami kamatbiztosítást ezüstértékű címleteire nem veszi igénybe, sőt az aranyban biztosított összegből is 280.129 forintot megtakaríthat. A társaság 2.415.929 személyt, köztük 80.021 katonát szállított; podgyaszt 4.441.2 tonnát, gyorsarut 8642 tonnát szállítottak, teheráru forgalma pedig az idén is hatalmasan emelkedett. Az évi jelentést a közgyűlés tudomásul vette és a felmentést megadta. Végül újra megválasztották igazgatónak öt évre Loisch Edét és Reviczky Konrádot, a felügyelő bizottságba három évre Bun Józsefet.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, június 2.

Napi jelentéseinkben mostanában majdnem kizárólag a határidőpiac eseményeinek regisztrálására kell szoritkozunk, mert a készáru forgalom teljesen szünetel.

Ma is alig egy-egy vagon kelt el az egyes gabonafélékből, 10—20 krajczárral olcsóbb árak mellett. Buzára nézve annak az eladott készítés métermázsa buza árának alapján tulajdonképen nem is lehet áralakulásról beszámolni, de annyit konstatálunk, hogy a tulajdonosok tegnapi árköveteléseikből félforintot is voltak hajlandók engedni, anélkül, hogy vevő akadt volna. A budapesti malmok most nem vesznek búzát semmi áron.

A szeptemberi buza ismételt ingadozások után majdnem ugyanazt a zárókurzust tünteti fel mint tegnap este (9 forint 90 kr.) A délelőtti folyamán kisebb baisse-áramlatot inscenizáltak ugyan, főleg nagyobb terjedelmű bécsi eladások következtében, de a több oldalról beérkező kedvezőtlenebb hírek (rozsa, kőd) vételekre animálta a spekulációt, úgy, hogy az árveszteség ismét kipótólódott.

Máris keringenek „információk” a szombat este megjelenő hivatalos terméskintatásról. Egyáltalában nem veszünk tudomást e verziókról, mivel nem egyebek merő kombinációknál. A földmívelésügyi minisztérium e szolgálatága oly mintaszerűen van szervezve, hogy onnan ugyan nem „szivárog” ki semmi. Láttuk ezt az utolsó alkalomkor is, amikor a tőzsde meg mertek volna esküdni a két millió métermázsa többletre.

A májusi buza, egyöntetűen a készáruval, egyenként negyven krajczárt veszített árfolyamából és 11 forint 80 krajczárral zárul.

Tengeri egyszerűen eladhatatlan czikk volt délelőtti, a délutáni tőzsdén azonban annál sürgősebb volt a contremine fedezési szükséglete, úgy, hogy a júliusi határidő még néhány krajczárral magasabb (5 forint 20 krajczár) mint tegnap este.

Ma is felmondottak 3000 métermázsa tengerit.

A szeptemberi rozsa és sah, szintén ismételt

Buktatások után, néhány krajczárral magasabban áron (7.32 forint és 5.68 forint.)

Ami a külföldi piacokat illeti, mi azokról mostanában nem veszünk tudomást, nem méltattuk tehát figyelmre, hogy Amerikában a júliusi buza 7 centet és Liverpoolban a redwinter 4 pence vesztett árából.

Nálunk most csak a mezőgazdasági állapot mérvadó, és erre nézve be kell várnunk a legközelebbi, az egész országról szóló autentikus jelentést.

Megemlítjük még, hogy a Bradstreets jelentése szerint az Unio buza-készlete csekély apadást tüntet fel, szemben a múlt heti 29,325,000 bushellel ugyanis 29,226,000 bushelt tesz az állomány, a csökkenés tehát 99,000 bushel. Ez alkalmasint véletlen dolga, mert tény, hogy a növekedő elhajások dacára gyarapodik a látható készlet: a farmerek az új előtt még értékesíteni akarják termékeiket. Ugyanez forrás után 1,005,000 bushellel bővekedett a tengeri készlet.

Buza.

Két vagon kelt el 40-50 krajczárral olcsóbb áron.

Előfordult eladások búzában.

Table with columns: Mennyiség mértékben, faj, ár, minőség megj., átadási hely, ár névelő 100 kg. súlyú, készp. vagy 3 hón.

Hivatalos jegyzések búzában.

Table with columns: Faj, minőség, 100 kilogr. közep. ára, 100 kilogr. közep. ár.

Raktárállomány búzában és lisztben: A fővárosi közraktárakban 64,600 métermázsza buza 33,500 métermázsza liszt. A nyugotiiban 19150 métermázsza buza, 583 métermázsza liszt.

Előfordult határidőkötések búzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések búzában.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárata, Leszámitó árfojlamok.

Rozs.

Készárúzet. Egy vagon kelt el 20 krajczárral olcsóbb áron.

Előfordult eladások rozsbán.

Table with columns: Mennyiség mértékben, faj, ár, minőség megj., átadási hely, ár névelő 100 kg. súlyú, készp. vagy 3 hón.

Hivatalos jegyzések rozsbán.

Table with columns: Faj, hektoliterekint, 100 kilogramm közep. ára.

Raktárállomány: A közraktárban 11500 métermázsza.

Előfordult határidőkötések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések rozsbán.

Table with columns: Határidő, Déli tőzsde zárata, Leszámitó árfojlamok.

Takarmányfélék.

Készárúzet takarmányfélékben. E cikkekben alig volt forgalom 10-20 krajczárral olcsóbb árák mellett.

Előfordult eladások takarmányfélékben.

Table with columns: Mennyiség mértékben, faj, ár, minőség megj., átadási hely, ár névelő 100 kg. súlyú, készp. vagy 3 hón.

Hivatalos jegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, faj, Hektoliterekint, 100 kg. közep. ár.

Raktárállomány takarmányfélékben: A közraktárakban 11500 métermázsza árpa, 12900 métermázsza zab, 15,200 métermázsza tengeri. A nyugati pályaudvarban 319 métermázsza zab, 1897 métermázsza tengeri.

Előfordult határidőkötések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Déli tőzsde, Délutáni tőzsde.

Hivatalos határidőjegyzések takarmányfélékben.

Table with columns: Ár, Határidő, Déli tőzsde zárata, Leszámitó árfojlamok.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, június 2.

A tőzsdén ma csak csekély volt a forgalom, minthogy Bécsből azt jelentették, hogy ott egészen megállt az üzlet és csak egyes, különös okokból kedvelt értékekben akad némi kereslet. Bécsben tudniillik reggel az aratási kilátásokról igen jó hírek érkeztek, a hanyatló árakat jelező gabonátőzsde magatartása is ezt bizonyította. Lett volna tehát ok arra, hogy az értéktőzsde megszilárduljon. De viszont az osztrák politika láthatára a képviselőház tegnapi ülése alatt nagyon beborult és a ma reggeli újságok keserves busongásnak engedték át magukat a tegnapi eseményeket kísérő magyarázataikban. A világsgaztalan politika ennélfogva lerombolta a jó hatást, melyet a gabona állásáról érkezett hírek tettek. Ily körülmények között az értéktőzsde minden serkentés nélkül maradt nálunk is az egész napon végig és a csekély üzletben, ami volt, az árak néhány tizeddel ingadoztak föl s alá. Némi kevés érdeklődés csak az osztrák államvasut és a magyar hitel iránt mutatkozott; a helyi piacon pedig a salgótarjánit vásárolták magasabb áron. A külföldi váltós és az ércpénz ára változatlan.

Az előtőzsdén: Magyar hitelrészvény 400.25-401.—, Magyar kereskedelmi társaság 205.— Magyar villamosági részv. társ. 140.—141.—, Osztrák hitelrészv. 358.60-359.20, Osztrák-magyar államvasut 361.40-362.50, Kereskedelmi bank 1439-1441, Közuti vaspálya 394.50-395.50, Villamos vasut 271.75-272.25, Salgótarjáni 635-640, Adria 217-219.—

Délutáni 11 óra 25 perczkor zárulnak: Osztr. hitelrészv. 359.—, Magyar hitelrészv. 400.60, Aranyjárdék 120.80, Koronajárdék 99.20, Leszámitó-bank 262.75, Jelzálogbank 254.—, Rimamurányi 254.—, Osztrák-magyar államvasut 362.10, Unionbank 297, Magyar keresk. bank 1438, Angolbank 158, Déli vasut 77.50, Alpési 164.50, Márka 58.90, Villamos 272.—, Salgótarjáni 638, Közuti vasut 394.50.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Koronajárdék 99.15, Kereskedelmi bank 1437-1440, Salgótarjáni köszöntvénya 636-639, Közuti vasut 398.50-394, Villamos vasut 271.50-272, Magyar hitelrészvény 402.25-400.75, Magyar ipar és keresk. bank 104.75-105.50, Magyar jelzálogbank 253, Magyar leszámitó bank 262-262.35, Rimamurányi 254-254.25, Osztrák hitelrészvény 359.40-358.60, 3/4 százalékos koronajárdék 90.50, Osztrák-magyar államvasut 362.50-361.75, Luiza malom 179, Viktoria malom 153-163, Magy. ált. köszöntvénya 108, Magyar keramiai gyár 173, Ujlaki téglagyár 254-255, Ganz-gyár 22.80, Schlick-gyár 211, Magyar cukoripar 164.75-165, Magyar villamosági részv.-társ. 142-142.50, Adria 217-219.

Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvényekben holnapra 2-2.50 forint, 8 napra 5.-6.- forint, június utójára 9-10 forint.

Délután 1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with columns: Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar hitelrészvény, Magyar ipar és keresk. bank, Magyar jelzálogbank, Magyar leszámitó bank, Rimamurányi vasmű, Osztrák hitelrészvény, Déli vasut, Osztr.-magyar államvasut, Közuti vaspálya, Villamos vasut.

Az utótőzsdén mérsékelt berlini jegyzésekre az irányzat nyugodt volt. Kötöttek: osztrák hitelrészvény 358.60-359.10, magyar hitelrészvény 400.75-401.25, államvasut 361.75-362-361.75 forinton.

Délután 4 órakor zárulnak:

Table with columns: Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztr.-magyar államvasut, Leszámitó bank, Jelzálogbank, Rimamurányi vasmű, Közuti vaspálya, Villamos vasut, Déli vasut.

TERMÉNY- ÉS ARUTŐZSDEK.

Budapest, június 2. Termények elhanyagoltan, minden forgalom híján voltak. Zsiradékáru gyengült 1/3 forintra; elsőrendű városi zsír jegyzetett 62-62.50 forinton. Szilva és szilvaiz változatlan.

Hivatalos jegyzések.

Table with columns: Faj, Ar 100 kilogrammonként, Pénz, Ár.

Budapesti vásárcsarnok.

Budapest, június 2. A vásári forgalom: Husnál a forgalom élénk, árak csökkentek. — Baromfinál élénk, árak csökkentek. Halban lanya, árak szilárdak. Tej- és tejtermékeknél élénk, árak szilárdak. Tojásnál élénk, árak emelkedtek. Zöldségnél élénk. Gyümölcsnél élénk. Fűszereknél csendes. Időjárás: derült, meleg. A központi vásárcsarnokban nagyban elődött élelmi cikkek hivatalos árjegyzése a következő: Has. Marhahús hátulja I. 52-55 frt. II. 44-52 frt. Birkahús hátulja I. 42-44 frt. II. 36-42 frt. Borjúhús hátulja I. 58-60 frt. II. 54-58 frt. Sertésbús elsőrendű 64-65 frt. vidéki 53-50 frt.

(Minden 100 kilonként.) Kolbász füstölt 60—80 kr (kilonként). Sertészsír hordóval 63.0—64.0 frt (100 kilonként). — Baromfi (élő). Tyúk 1 pár 1.10—1.40 frt. Cairke 1 pár 0.50—1.20 frt. Lud bízott: Kilonként 50—55 kr. — Kálfőlélek. Tojás 1 láda (1440 db) 23.5—30.0 frt. Sárgarépa 100 kötés 4.00—6.00 frt. Petrezselyem 100 kötés 4.00—6.00 frt. Lencse m. 100 kilo 14—18 frt. Bab nagy 100 kilo 8—12 frt. Paprika I. 100 kilo 30—40 frt. II. 10—20 frt. Vaj I. rend. kilonként 1.75—2.00 frt. Vaj-téa kilonként 90.0—1.10 frt. Burgonya-rózsá 100 kilo 3.50—4.00 frt. Burgonya sárga 100 kilo 3.50—4.00 frt. — Halak. Harscsa (élő) 0.50—1. — frt 1 kilo. Csuka (élő) 0.70—1.00 frt 1 kilo. Ponty dunai 0.25—0.50 frt.

Szesz.

Budapest, június 2. Irányzat változatlan. A kontingens nyersszesz ára Budapesten 20.25—20.50, Finomított szesz nagyban 58.34—59.—, Finomított szesz kicsinyben 54.25—59.50, Élesztő-szesz nagyban 53.50—58.75. Élesztő szesz kicsinyben 50.25—59.50, Nyersszesz adózva nagyban 55.——58.1/2, Nyersszesz adózva kicsinyben 57.25—58.50, Nyersszesz adózatlan (exknt.) 17.50—17.75, Denaturált szesz nagyban 22.50—22.75 Denaturált szesz kicsinyben 23—23.50. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül, ab vasut Budapest, készpénzfizetés mellett értendő.

Bécs, június 2. Kontingens nyersszesz azonnali szállításra 21.30 forinton kelt el. — Zárlatjegyzés 21.10—21.30 frt.

Prága, június 2. Adózott trippló-szesz nagyban 56 3/4 frt. Adózatlan szesz azonnali szállításra 20.25—20.50 forint.

Triest, június 2. Kivitel-szesz tartályokban szállítva 90% kevtoliterenként nagyban azonnali augusztusi szállításra 14.——14.50 frt.

Bécs, június 2. Kontingens szesz kész áru-ban 21.10 frittól 21.30 frtig. Tartott.

Cukor.

Prága, június 2. Nyers cukor 88% cukor-tartalom, franco Aussig. Azonnali szállításra 13.— frt, október-decemberi szállításra 12.85 forint.

Páris, június 2. Nyers cukor (88 fok) készáru 30—30.50 frk, fehér cukor júniusra 32.50 frank, júliusra 32.75 frank, július-aug.-ra 32.75 frank, okt.-tól 4 óra 31.75 frk, Finomított készáru 103.50—104 frank.

Hamburg, június 2. Nyers cukor f. o. b. Hamburg. Azonnali szállításra 9.70, júliusi szállításra 9.77, augusztusi szállításra 9.87. Irányzat tartva.

Petroleum.

Hamburg, június 2. Petroleum helyben 5.35 márka = 3.44 frt.

Newyork, június 2. Petroleum fin. 70 Abel Test. Newyorkban 6.15 cents, fin. petroleum Philadelphianban 6.10 cents; United-Rife Line Certificates júniusra 56.—; nyers petroleum júniusra 6.80 cents.

London, június 2. Petroleum, amerikai 5—5 1/2 sh., orosz 4 1/2—4 5/8 sh.

KÜLFÖLDI GABONATÖZSDÉK.

Bécs, június 2. A külföldi alacsonyabb jegyzések és a kedvező időjárás lángha irányzatot keltek. Kötetett: buza május-júniusra 12.45—12.18—12.25 forinton, buza őszre 9.60—9.70—9.62—9.67 forinton, rozs őszre 7.45—7.48—7.40—7.42 forinton, zab őszre 5.92—5.85 forinton, tengeri július-augusztusra 5.26—5.39—5.37 forinton, repce augusztus-szeptemberre 13 forinton.

Hivatalosan jegyeztetett:

Buza május-júniusra 12.25—12.30, őszre 9.65—9.67, rozs őszre 7.41—7.45, tengeri május-júniusra 5.35—5.37, július-augusztusra 5.35—5.37, zab május-júniusra 7.35—7.40, zab őszre 5.85—5.88, repce augusztus-szeptemberre 12.95—13.05 forinton.

Boroszló, június 2. Buza helyben 21.60 márka (= 12.71 frt) sárga. Buza helyben 21.50 márka (= 12.65 frt). Rozs helyben 16.20 márka (= 9.53 frt). Zab helyben 16.70 márka (= 9.82 frt). Tengeri helyben 13.50 márka (= 7.94 frt). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, június 2. Buza holsteini 230—240 márka (= 13.52—14.11 frt). Rozs meklenburgi 170—182 m. (= 10.—10.70 frt). Rozs orosz 121—122 márka (= 7.12—7.18 frt). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, június 2. (Megnyitás.) Buza folyó óra 23.60 frank (= 13.64 frt). Buza júliusra 23.15 frank (= 13.42 frt). Buza július-aug.-ra 23.85 frank (= 12.80 frt). Buza 4 utolsó óra 23.85 frank (= 11.37 frt). Rozs folyó óra 19.75 frank (= 9.42 frt). Rozs júliusra 17.80 frank (= 8.48 frt). Rozs július-aug.-ra 16.— frank (= 7.63 frt). Rozs 4 utolsó óra 14.75 frank (= 7.03 frt). Minden 100 kilonként. Átszámitási árfolyam 100 frank = 47.70 forint.

Páris, június 2. (Zárlat.) Buza folyó óra 23.70 frank (= 13.68 frt). Buza júliusra 23.85 frank (= 13.52 frt). Buza július-augusztusra 27.15 frank (= 12.95 frt). Buza 4 utolsó óra 23.95 frank (= 11.42 frt).

London, június 2. Gabona renyhe. Buza 1/2—2 sh.-gel alacsonyabbak. Liszt 1—1 1/2 sh.-gel alacsonyabbak, eladók. A többi gabonanemű megnyitási árral. Hozatalok: buza 19.640, árpa 1,200 és zab 30,140 q. Olaj helyben 22 3/4 sh. Tengeri helyben 19 shilling. Az idő hideg, esős.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTÖZSDÉK.

Bécs, június 2. A mai előtőzsde kedvező külföldi jegyzések és kecsgetető aratási hírek következtében emelkedően indult meg. A déli tőzsdén ismét magyar hitelrészvényekben volt élénk az üzlet. A forgalom mindazonáltal nem öltött nagyobb arányokat. Zárlat felé az angol bank kamatláb-lezállítása megszüldítette az irányzatot.

Az előtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.50 359.15, Anglo-bank 156.50—157.50, Union-bank 296.50, Magyar hitelrészvény 399.75—401.— Busstiehradi 611.50—614.50, Tramway 525—523, Alpesi banya 163.50—164.70, Fegyvergyár 313.50—316, Török sorsjegy 60—60.25.

Dél előtt 11 órakor zártnak: Osztrák hitelrészvény 358.75, Bankverein 269, Anglo-bank 157.50, Union-bank 296.50, Länderbank 228.50, Osztrák-magyar államvasut 362, Déli vasut 76.75, Alpesi banya 164.10, Májusi járadék 101.95, Török sorsjegy 60.10.

A déli tőzsdén: Osztrák hitelrészvény 358.62 Osztrák földhite 470.—, Anglo-bank 158.—, Bankverein 269.—, Länderbank 228.50, Osztrák-magyar államvasut 361.62, Fegyvergyár 315.—, Elbevolgyi vasut 262.75, Északnyugati vasut 249.—, Török dohányrészvény 128.50, Alpesi banya 164.10, Májusi járadék 101.85, Török sorsjegy 60.20, Német márka 58.92, Unionbank 296.50, Rimamurányi 163.10,

Délután 2 óra 30 perczkor jegyezték: Magyar aranyjádék 121.15. Magyar koronajádék 99.15. Tiszai kölcsonrsorsjegy 135.75. Magyar földtehermentesítési kötv. 97.10. Magyar hitelrészvény 400.25. Magyar nyerevénykölcson sorsjegy 157.50. Kassa-oderbergi vasut 190.75. Magyar kereskedelmi bank 1436.—. Magyar vasuti kölcson ezüstben 100.— Magyar keleti vasuti állami kötvények 119.10. Magyar leszámítoló és pénzváltóbank 262.50. Rimamurányi vasrészvénytársaság 252.50. 4-2% papírjádék 101.85. 4-2% ezüstjádék 101.75. Osztrák aranyjádék 121.30. Osztrák koronajádék 101.25. 1860. sorsjegyek 142.50. 1864. sorsjegyek 193.25. Osztrákhitelsorsjegyek 200.25. Osztrák hitelrészvény 358.75. Angol-osztrák bank 158.50. Union-bank 296.—. Bécsi Bankverein 269.—. Osztrák Länderbank 228.50. Osztrák-magyar bank 913.—. Osztrák-magyar államvasut 361.75. Déli vasut 75.50. Elbevolgyi vasut 262.25. Dunagőzbajózási részvény 467.—. Alpesi bányarészvény 163.50. Dohányrészvény 128.25, 20 frankos 9.53, Cászári királyi vert arany 5.67. Londoni váltóár 120.40. Német bank-váltó 58.87. Az irányzat csendes.

Bécs, június 2. (Utőtőzsde.) A déli tőzsde zárata után jegyezték: Osztrák hitelrészvény 358.50, Magyar hitelrészvény 400.75, Anglo-bank 158.50, Bankver. 268.50, Union-bank 296.25, Länderb. 228.50, Osztrák-magyar államvasut 361.75, Déli vasut 76.—, Elbevolgyi vasut 263.—, Északnyugati vasut 249.25, Török dohányrészvény 128.50, Rimamurányi vasut 253.—, Alpesi banya 163.30, Májusi járadék 101.85, Magyar koronajádék 99.15, Töröksorsjegy 60.10, Német márka azonnali szállításra 58.91. Német márka ultimóra 58.93.

Berlin, június 2. Ezüstjádék 101.60, Osztr. aranyjádék 103.—, Magyar aranyjádék 102.75, Magyar koronajádék 99.25, Osztrák hitelrészvény 224.40, Osztrák-magyar államvasut 153.80, Déli vasut 32.80, Elbevolgyi vasut 133.50, Busstiehradi vasut 306.70, Osztrák bankjegy 169.85, Rövid lejáratú váltó Bécsre vagy Budapestre 169.75, Rövid lejáratú váltó Párisra 80.85, Rövid lejáratú váltó Londonra 20.44 1/2, Orosz bankjegy 217.—, Laura-kobó 208.70, Harpeni 187.75, Olasz központi vasut 133.—, Török sorsjegy 114.75, Olasz járadék 91.75.

Az utőtőzsdén: Osztrák hitelrészvény 224.40, Osztrák-magyar államvasut 153.75, Déli vasut 32.75, Magyar aranyjádék 102.75, Disconto-társaság 200.40.

Frankfurt, június 2. (Zárlat.) 4-2% ezüstjádék 86.30, 4% osztrák aranyjádék 103.10, 4% magyar aranyjádék 102.60, magyar koronajádék 99.45, osztrák hitelrészvény 303.75 osztrák-magyar bank 775.—, osztrák-magyar államvasut 310.50, déli vasut 67.13, északnyugati vasut 212.—, bécsi váltóár 169.55, londoni váltóár 20.442, párisi váltóár 80.85, bécsi bankverein

227.87, villamos részvény 133.25, alpesi banya-részvény 140.—, 3% magyar arany-kölcson 89.—, 4-2% papírjádék 86.40, Elbevolgyi vasut 227.—. Az irányzat kedvtelen.

Frankfurt, június 2. (Utőtőzsde.) Osztrák hitelrészv. 304.—, Déli vasut 68.25, Osztrák-magyar államvasut 310.50.

Frankfurt, június 1. (Esti tőzsde.) Osztr. hitelrészvény 308.75, Déli vasut 67.75, Osztrák magyar államvasut 310.50, Bécsi Bankverein 228.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, június 2. (Zárlat.) 4-2% ezüstjádék 86.—, osztrák hitelrészvény 308.75, osztrák-magyar államvasut 775.—, déli vasut 162.50, olasz járadék 91.90, 4% osztr. aranyj. 103.20, 4%-os magyar aranyjádék 102.10. Az irányzat csendes.

London, június 2. (Zárlat.) Angol consolok 111.1/2, déli vasut 7.—, spanyol járadék 34.—, olasz járadék 91.50, 4% magy. aranyjádék 101.50, 4 1/2% osztrák aranyjádék 100.25, 4% rupia 62.25, Canada pacificvasut 87.1/2, leszámítolási kamatláb 2.—, ezüst 26.1/2. Az irányzat szilárd.

Páris, június 2. Uj 3% francia járadék 101.35, 3%-os francia járadék 102.92, 3 1/2% francia járadék 106.40, Osztrák földhiteletzet 1295, Osztrák-magyar államvasut 778.—, Osztrák aranyjádék 102.90, Déli vasuti elsőbbség 386.—, Török sorsjegy 108.—, Olasz járad. 92.80, Spanyol kölcson 34.37, Meridional 676.—, Otomanbank 544.50, Rio Tinto 664.50, Debeers 687.50, Eastland 117.—, Chartered 61.50, Randfontein 35.—. Magyar aranyjádék 103.50, Alpesi banya 350.—.

New-York, június 2. Ezüst 58.1/2.

IDŐJÁRÁS.

A m. kit. meteorológiai központtól intézet távtrati jelentése 1898. június 2-án reggel 7 órakor.

Table with columns: Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány, Állomások, Legnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Csapadék mm.

A mély depresszió, mely tegnap Dánia környékén jelent meg, északi irányba vonult és azzal megostint azon esőháttal is, hogy a depresszió Közép-Európában ismét nagyobb esőesőket okozna. Együttal a harmadéres különbségek is csökkentek. Az esőmenyiségek európaszerte kisebbek és többnyire északi Európára szorítottak. Hazánkban az idő enyhébb és szárazabb lett. Tegnap még egyes lájakon esett a ma reggel elvetté kód is volt. Rézben felhős, melegebbre és szárazabbra forduló idő várható.

VIZÁLLÁS.

— Június 2-án. —

Table with columns: Feljő, Vízszint, Vízállás reggel, Áradás v. apadás v. szentiméter, Feljő, Vízszint, Vízállás reggel, Áradás v. apadás v. szentiméter.

↑ = emelkedés; ↓ = csökkenés; — = csendes; ? = hiányos.

A szárazságot feloldó: a főmunkások.

A MILLIOMOS.

Angol regény. (35)

Írta: CROKER M. B.

Jól kioktatott szolgálk vannak, jól esznek, isznak, jó szivarjaik, kényelmes pamlagjaik vannak és hát ezen a világon nem kívánják, legkevésbé olyan fiatal embert, aki mindenféle új eszmével jön hozzájuk és megzavarja őket nyugalmukban.

— No, ez majd elvállik idővel, felelte kitérőleg Mark. De mert már arról beszélünk, mi idővel majd elvállik, azért Clarence, ismételn akarom azt, amit már a multkor említettem, hogy tudniillik itt az ideje, vessünk már véget a komédiának.

Clarence fölvetette a fejét és megijedve nézett társára.

— Igen, öregem, önnek be kell látnia, hogy így nem mehet tovább a dolog, folytatta Mark. Amikor multkor Páske Lalla azt mondta, hogy én magamról nem tartom szükségesnek az igazság elmondását, találva éreztem magamat, mintha igazán csaló volnék és éreztem, hogy elpirulok. Ami eleinte kis, ártatlan tréfa volt, abból ostoba nagy dolog lett. Itt csak a „szegény rokon“ néven ismernek és az eladó lányok anyái futnak előlem, mint a pestistől.

— Hiszen ön épen ezt akarta! vágta közbe élesen Clarence. Ugy hiszem, minden az ön kívánsága szerint történt és önérettel mondhatom hogy mindketten pompásan játszottuk szerepeinket!

— Igen, de a mi szerepünk hazugság volt és bár én sohasem mondtam, hogy szegény ördög vagyok . . .

— Én sem mondtam, hogy gazdag vagyok, csak a pénzt kezelttem, a számlákat kifizettem és tisztességesen éltem.

Az igaz, hogy az egész idő alatt úgy viselkedett, mint olyan ember, aki előtt a pénznek nincs jelentősége. Még azután egy szóval sem árulta el, hogy a pénz, melyet kiadott, nem az ő pénze, hanem Pollitt Dané.

— Nem tudom tovább elviselni, hogy az emberek bámuljanak, ha ötven rupiát adok új harmonium beszerzésére vagy vasárnap négy rupiát adok a szegényeknek, folytatta Jervis. Szóval, jónak és helyesnek tartom, ha az ön elutazásának pillanatát használjuk fel arra, hogy teljes valónkban mutakozzunk be. Beleegyeznek?

Clarence egészen elvörösödött.

— Nem, ebbe nem egyezem bele, felelte kis idő múlva. Még csak néhány hónapig kell a komédiát folytatnunk és én amellett vagyok, hogy játszuk azt végig. Amint ön tudja, a pénztáros szerepét csak az ön kívánságára és azért vállaltam el, hogy a szégyényét kielégítem és most tovább is e sze-

rep mellett akarok maradni, míg Bombayban ismét hajóra nem szállunk.

— Helyes! De most szívből sajnálom, hogy akkor olyan tökfilkó voltam és az engemet üldöző csöcselék elől Bockshornba menekültem.

— Ezt későn látja be!

— Jobb későn, mint soha. Én tehát a Brande családnak, Sladen asszonynak és még néhányknak megmondom, hogy nem az vagyok, aminek látszom.

No és reám nem kell tekintettek lennie? felelte Waring rekedt hangon. Az ön vallomásai, melyek azonnal elterjednének Shiraniban, engem az ördög konyhájába kergetnének.

— Hogyan? Hogy érti ezt? kérdezte Jervis.

— Nem érti? Itt megtalálta régi pajtásaimat és a régi kísértések vettek körül. A kártyának, a koczkának nem tudok ellenállani és a „milliomos“ melléknév, melylyel itt megneveztek, hitelt szerzett nekem. Mindenütt adósságaim vannak, a klubban, a szállítóknál, a házigazdánál, akinek nem fizettem meg a bért; háromezer rupia sem lesz elég az összes adósság kifizetésére és ha holnap kiderül, hogy egy fillérnyi vagyonom sincsen, azok az emberek egyszerre megröghannak. De ha ön időt ad nekem, akkor alkalmat találok arra, hogy Simlában jó áron eladjam a ponnykat. A legközelebbi versenyeken kis pénzt szerezsek és feleségül vegyem az örökösöt. Nekem is van még követelése, sőt egészen tisztességes összegű, de nem lehet az emberek nyakára ülni. Elég az hozzá, csak rövid időt kérek öntől, csak egy kis időt!

Felkaczagott, de ajka idegesen rángatózott.

— Bizonyára még sok ezer rupiánk van a bankházunkban? kérdezte csodálkozva Mark.

— Egy fillérünk sincsen, volt a meglepő felelet. Azt nem kell nekem mondania, hogy nem volt jogom a pénz ilyen elköltéséhez; ezt én magam is tudom. De a játék már betegségem és sokkal veszedelmesebb, mint az ivás, mert költségesebb. Mint az iszákosok, úgy a javithatatlan kártyások számára is kelene asyllumokat és gyógyító intézeteket létesíteni. Nekem gyalázatos pechem volt, de mentségemre szolgál, hogy mindezt leginkább önt terheli a felelősség, mert kísértésbe vitt engem, a chekkönyvet a kezembe adta, minden pénzügyi dolgot reám bízott és sohasem törődött semmivel. Így ni! Végre tehát megtudta a teljes valót, melynek egyszer amugy is ki kellett sülnie!

— De tegyük fel, hogy tervei Simlában megfíszulnak, hogy adóssai nem fizetnek? Mit csinál akkor?

Clarence egyszerűen vállat vont.

— Hogyan fizétjük ki akkor az adósságot? kérdezte Mark komolyan.

— Nem tudom.
— És hol szerzünk pénzt a hazautazásra?
— Azt se tudom.
— De hát valamit csak gondolt? folytatta türelmetlenül Jervis.

— Igen, azt, hogy a nagybátyjától levélben újabb pénz küldését kéri.

— Azt nem fogom tenni! kiáltotta most türelmét veszítve Mark.

— Azután még meg van a Dan bácsi által felajánlott nagy évijáradék is.

— Ezt nem vettem fel, mert reméltem, hogy elég lesz az az összeg, melyet a nagybácsi az utra adott.

— Amint látja, nagyon is vérmes reményekkel volt tele.

— Mennyi készpénze van még Waring? kérdezte Mark röviden és szigorúan. Azt csak nem akarja velem elhitetni, hogy semmi pénze sincs már?

— Oh, nem; van még ezer rupiám, amely itt a cselédség kifizetésére, a Simlába való költözésre és az ott tartózkodásra elég lesz addig, amíg a helyzet rendeződött. De itt Shiraniban nem tudom kifizetni a számláimat, mert azok meglehetősen nagyok. Hiszen tudja, hogy a pezsgővel nem takarékoskodtam és hogy mindig voltak vendégeim.

Ekkor hosszú szünet állott be.

— Miféle terve van arra, hogy ebből a csávából kijusson? Hogyan jutunk haza mindketten? kérdezte azután Clarence, aki csodálatosan szemtelen volt.

Jervis összeráncolt homlokkal még egy ideig ülve maradt, azután így szólt: A legrosszabb esetben még hatszáz fontot utalványoztatok magamnak Dan bácsi által, bár úgy tartom, hogy ebben az esetben visszaélek nagylelkűségével. Száz fontból megélek addig, amíg elutazom, a többi ötszázat pedig a számlák kifizetésére és a visszautazásra használom fel. A Brande-családnak azonban elmondom az igazat, mihelyt találkozom vele és ez holnap délelőtt lesz.

— Ha ezt megteszi, kiáltotta Clarence rekedten, akkor esküszöm, az én számomra nem kell a visszautazáshoz jegyet váltania. Nézze ezt a revolvert! (az asztaliókból revolvert rántott elő). Ha csak egy szót szól, hogy engem gyalázatos csalónak, megfizetett utitársnak és koldusnak tüntessen fel, akkor golyót röpítek a fejembe. Erre a könyvre esküszöm!

Ezzel kezébe vette Mark kis imakönyvét, mely az asztalon feküdt és megcsókolta. Azután félretolta a könyvet és a fegyvert, könyökével az asztalra támaszkodott és halálos kétségbeesést kifejező arczzal, mely épen nem hasonlított a mindig vidám férfi arcához, tekintett Markra.

(Folytatása következik.)

KAYSER-KERÉKPÁROK

valamint elsőrendű angol és amerikai kerékpárok jutányos árban és előnyös fizetési feltételek mellett kaphatók közvetlen a

főraktárban:
DEMÉNYI és ANGYAL-nál
Budapest, Andrassy-ut 50.

A főváros egyedüli kerékpár-iskolája, a bel tanulmányokkal lehet tanulni.

Magy javító-műhely. — Mindennemű ártárrészek. — Árjegyzék ingyen.

Kávé

Iszálva és bérmentve háshoz szállítva.

4 1/2 kg. Kuba	6.50
4 1/2 kg. Mocca	6.50
4 1/2 kg. Jáva	6.50
4 1/2 kg. Gyöngy	6.80
4 1/2 kg. Portoriko	5.80
4 1/2 kg. Santos	4.50

valódi sága garantálva.
Marsner-féle
pezsgő-fimonádé
100 ár 2 kros . . . 1.40
140 " 1 " " " . . . 1.-
bármentre küld a Budapesti fő-
raktáros

Belás István
Budapest, VII., Rottenbiller-
utca 4. Pósné, Miska 113.

BALATON-FÜRED

gyógyfürdő s a Balaton metropolisa
Zala vármegyében. — Posta és távirtda helyben.
fürdőidény május 22-től szeptember végéig.

Azon gyenge állók és mellbetegek, kik B.-Füred kedvező klimáját előbb élvezni akarják, már május 16-tól itt minden kényelmet — meleg fürdők kivételével — találhatnak.

Tiszta ozonduz, enyhe, egyenletes tóparti levegő; égvényes, sós, szénsavas, vasas források; juhsavó, tej, szőlő, massage-gyógymód; szénsavas meleg pezsgő és szénsavas hideg fürdők, gőzfürdő, zuhanyok, balatonfői hideg fürdők és uszodák. Orvosi tekintélyek igen ajánlják: vérszegénység, görvély, gümőkör, csusz, köszvény, légzőszervek burutos bántalmái, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut máj- és lépvrébőség, női bajok és idegbántalmakban.

Elsőrangú fürdőintézet.

Hegyektől védett gyönyörű fekvés, díszes és czélszerű berendezés: gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fenyves liget, térszene, színi-előadások, hetenkint táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsónakázás. — Elegáns lakások a Balaton partján épült Ipoly-udvarban, az Erzsébet- és Klótidá-udvarokban és a Grand-Hotelban; csinos nyaralók. Jó és mérsékelt étkezés, table d'hôte: couvert 1 frt 50 kr. Szobák 40 krtól 5 frtig kaphatók. Június 15-ig és augusztus 21-től a saison végéig a lakások 30 százalékkal, az étkezés a Grand-Hotel éttermeiben 20 százalékkal olcsóbbak. Vasuti állomások: Siófok és Veszprém, Siófoktól Füred gőzhajón 1 óra. Veszprémtől kocsin 1 és fél óra. Vasuti saionjegyek 33 1/2 százalékos kedvezményvel, menettérti jegyek — 3 napra — féláron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa Dr. Huray István, kir. tan. Lakás-megrendelések — előleg beküldése mellett — Lngl Valérián fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfűrdői ásványviznek, mely mint étrendi víz is igen kedvelt, főraktárosa **Édeskúty L. ásványvíz-szállító** Budapestben. Ezenkívül kapható Szemeray Jánosnál Veszprémben és Lichtnecker Antalnál Székesfehérvárott. Prospektusokkal ingyen szolgál **a fürdőigazgatóság.**

A „Miskolczi Hitelintézet“ áru- és termény-
raktáraiban
az ez ideig

VI-ik évi gyapju-vásár
beraktározással egybekötve
1898. évi június hó 15-ik napján tartatik.
Részletes felvilágosítással szivesen szolgál

A „Miskolczi Hitelintézet“ részvénytársaság
igazgatósága.
(Utánnomat nem díjaztatik.)

SZINHÁZAK.

Budapest, péntek, 1898. június 3-án.

NEMZETI SZINHÁZ

Egy párisi regény

Az agglegények.

Vígjáték 5 felvonásban. Irtá: Sardon Victorien. Fordította: Ambrus Zoltán.

Személyek:

- Mortimar Nantya Veaucourtois Clavières Chavanny Troenas Nu Bourg Antonie Jean Baptiste Antonette Ciemenca Rebecca Louise Nina

Kedde 7 1/2 óraker.

NÉPSZINHÁZ

Kukta kisasszony.

Készes bohózat 8 felvonásban. Irtá: Márkus József. — Zenéjét szerette Szabados Béla.

Személyek:

- Krisztófer Liza Lisa grófné Miss O'Noyl Arzon gróf Buk Leobáld Piki gróf Didicsér grófné Palasinszky Falix Misy Nina Érika Tamas Vera Lina Lora Miana Kutsa Rózi

Kedde 7 óraker.

VÁROSLIGETI SZINKÖR

igazgató Föld Zsigmond.

Az eleven ördög.

Víg operette 8 felvonásban. — Áldozgató Daróki Antal. Zenéjét szerette Konti József.

Kedde 7 óraker.

VIGSZINHÁZ

709. szám. 709. szám.

A hálókocsik ellenőre.

Vígjáték 8 felvonásban. Irtá: Alexandre Bisson. Fordította: Zempléni P. Gyula.

Személyek:

- Godefroid György Lucienne feleség Montepin aposa Godefroid Szt. Madard La borjare Charpoussau Angéle

Kedde 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZINHÁZ

Aranylodaalom.

1848-1898.

Látványos alkalmi játék nyolc képből, dalokkal és táncokkal. Irták: Bothy László és Rákosi Viktor. Zenéjét szereltette: Fekete J.

Személyek:

- Koltay Jenő Katalin Bela, fiuk Nyarád Ilonka Vidacs János Emerencia Bem tábornok Petőfi arzenál Mikulák Janó Krausz bácsi Táncsics A kormányzó Kurucz felelős Pisti, vőlegény Boriska Nikolajevics Irán Szergejevics Komár L. Hettyey A. Károly A. Mészáros Aranyosy Kemény L. Láng E. László Gabányi Iványi Erzsébet Kovács K. Székely Hidasi K. Ody Z. Csik I. Székely S. Komáry

Kedde 7 1/2 óraker.

KISFALUDY-SZINHÁZ

Ó-BUDA.

igazgató: Fajér Dezso

Zárva

BUDAI SZINKÖR.

A kék asszony.

Operette 8 felvonásban. Irtá: Armand Liouat és M. Ordonneau. Fordította: Faj J. Béla és Makai Emil. Zenéjét szerette Vassay.

Kedde 7 és fél óraker.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Szombat, Vasárnap d. u., Este, and 7 theater names: Egy párisi regény, A hálókocsik ellenőre, Lihomfi, A hálókocsik ellenőre, Jáfet 12 felesége, Északarkhi utazók, Ödvöske, Tamás bátya Csókon szerzett vőlegény.

A Kőbányai Király-Sörfőző

Dr. Korányi és dr. Kötly egyetemi tanár urak által gyógyszerelőkre ajánlott

„Malátasöre“

Idősgyakorlatban, vérzegénység, emésztési zavaroknál, gyengeségnél s. h. kiváló sikerrel használtatik.

Legkellemebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodában VII., Kertész-utca 40.

Bretschneider Zsigm. és fia

selmeozbányai cipő-áru gyára

Budapest, VII., Károly-körút 19.

nagybani kicsinybeni eladási osztályt is létesítettünk és szentül mindenféle férfi-, női- és gyermek-cipő a legolcsóbb áron készítenünk is kapható.

Társas-kirándulások

Dánia, Svédország és

Norvégiába.

Halászlati kiállítás. — Nagy hangverseny.

Elegáns társaság.

Indulás június 14. — Visszaérkezés július 8.

Részvételi ár 420 forint

(minden költséggel és teljes ellátással).

Bővebb felvilágosítással és prospektussal szolgál a

Gyógyfürdők-, Üdülőhelyek- és Utazási Központi Iroda Budapest, V., Dorottya-utca 13.

Marilla-völgy, Anina, Vaskapu, Ada-Kaleh töröksziget és Herkulos-fürdőbe.

Indulás: Június 7-én, visszaérkezés június hó 13-án.

Részvételi árak utazási költség és teljes ellátással 50 forint.

a Pöstyéni Ferenc József-fürdő megnyitására.

Több alkalddal részvételével

Dalárünnepély, —

népünnepély.

Indulás: június 18-án, visszaérkezés június 30-án.

Részvételi árak utazási költség és teljes ellátással együtt személyenként 21 frt.

WEKERLE - kávéház

VII., Kerepesi-út 70. szám.

olasz zene- és énekművészek hangversenye.

Kiszabad bemenet, rendezés kávéházi árak, pontos kiszolgálás.

Teljes tisztelettel Toppil József, kávé.

MEGHIVÓ

a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvény-társaságnak szavazatra jogosult részvényeseit tisztelettel meghívjuk a társaságnak 1898. június 30-án délután 4 óraker Budapesten, a társaság helyiségeiben (V., Mária Valéria-utca 14. szám) tartandó

harmadik rendes közgyűlésére.

A tanácskozás tárgyai:

- 1. Az igazgatóság jelentése az 1897. üzletéről és az évi mérleg előterjesztése. 2. A felügyelő-bizottság jelentése a mérleg megvizsgálásának eredményéről és a tiszta nyereség hováfordítására vonatkozó igazgatósági indítvány felől. 3. A mérleg megállapítása és a tisztanyereség hováfordítása iránti határozathozatal. 4. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai részére adandó felmentvény iránti határozat. 5. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi tiszteletdíjának megállapítása. 6. A felügyelő-bizottság tagjainak választása.

A közgyűlésen való részvételre azon részvényeseknek van joguk, akik a társaságnak legalább 50 (ötven) darab részvényét a még le nem jart szavazatokkal együtt, nyolcz nappal a közgyűlés előtt a társaság pénztáránál (Mária Valéria-utca 14. sz.) vagy a Magyar Általános Hitelbanknál, vagy a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banknál letették.

Tisztelettel kérjük tehát részvényeseinket, hogy részvényeik letételéről gondoskodjanak. A részvények számban összeállítva, a benyújtó által sajátkezüleg aláírt s két példányban kiállított jegyzék kíséretében nyújtandók be. E jegyzéknek egy példányát az átvevő pénztár az átvevő elismerésével visszaadja s a részvényeket csak ezen elismervény visszazármasztatása mellett fogja a közgyűlés után a letvevőnek kiadni. A közgyűlésre beléptijegyül szolgáló igazolványokat a részvényeket átvevő pénztár azonnal kiszolgáltatja. Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazalképes részvényesre akarja átruházni, a magbizott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni és aláírni tartozik. A mérleg a felügyelő-bizottság jelentésével együtt nyolcz nappal a közgyűlés előtt a társaság helyiségeiben a részvényesek rendelkezésére áll. — Budapest, 1898. május 31-én.

Az igazgatóság.

WULFF EDE cirkusza.

Ma és naponta este 7 1/2 óraker NAGY ELŐADÁS.

Előadásra kerül:

Udvari ünnep XV-ik Lajosnál.

Látványos kép, teljes új díszletekkel. Rendazi Wulff Ede igazgató. Ezenkívül fellépnek az összes művészek és művésznők, a bohócok és a Dummer August: a legújban kidolgozott lovakat Wulff Ede igazgató vezeti elő. Jegyek délután 5 óráig Kertészné dahánytörzséjében kaphatók. Holnap este 7 1/2 óraker nagy előadás

Udvari ünnep XV-ik Lajosnál.

Ős-Budavára

Ma, pénteken, június 3-án

Elite-estély.

Megtartása a június 1-én kedvezőtlen idő miatt elmaradt

ingyen tombolának.

Minden belépő-jegyhez (Gyermekjegyek kivételével) 5, és minden bérletjegyhez egy ingyen-tombolajegy adatik ki.

Két varieté-előadás

este 8 és 10 óraker.

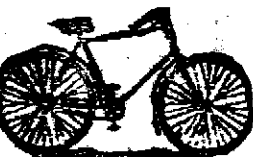
Belépő-díj 1 ft. Gyermekjegy 10 kr.

A földalatti villamos vasút naponta éjféltől 1 óráig közlekedik.

Nincs többé láb-fájás, sem tyukszem, sem izzadás, sem bőrkeményedés, sem láb-daganat, sem fagyos láb, sem lábégés

rövid ideig viselés után megkönnyebbül a járása annak ki cipőjét dr. Hőgyes-féle az egész világon szabadalmazott Asbest-talpbélással látja el. Párja egyszerű — 60 kr, kettős vastagságú 1.20 frt. Az asbest talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított. Székely és csatis utánvéttel, vagy a pénz előlege beküldése és külön 10 kr. franco. Felvilágosítások és prospektusok közösen nyilvántartásuk ingyen. Általános Asbest-gyár betéti társaság Budapest, VI. Széchenyi 18. — Bécs, I., Franz Josef-utca 7.

Világhírű

The Royal Progress

„Champion“

kerékpárjaimat rakta-

raim tulzsofoltasga

Következtében hallatlan olcsón szállítom.

LÁNG JAKAB

kerékpár-nagyraktára

Budapesten, József-körút 41. sz.

Kétévi jótállás!

Nagy kerékpáriskola és szakértői javítóhely.

TOTIS

kerékpár-tőzsdéje

Erzsébet-körút 58. szám. Király-utca sarkán.

Használt kerékpárok vetele, eladása és becszerelése új gépekre. Javító- és kőioszandó-üzemeltetés.

